

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

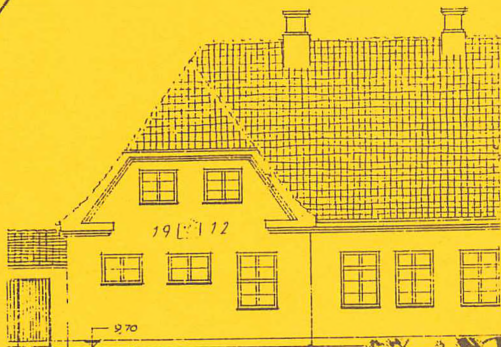
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

VEJBY SKOLE

1912

1951

1987

75 år

Redaktion : Kirsten Jørgensen
Erik Malling Sørensen
Willy E. Jensen

Tegninger : Viggo D. Bentzon

Layout : Willy E. Jensen

Tryk : Buwi Tryk/Vejby skole

Papir : 170/100 g Hunsfos

Dette hæfte er trykt i 500 eks.,
hvoraf dette er nr. 436

Yderligere eksemplarer vil kunne købes på Vejby skole.

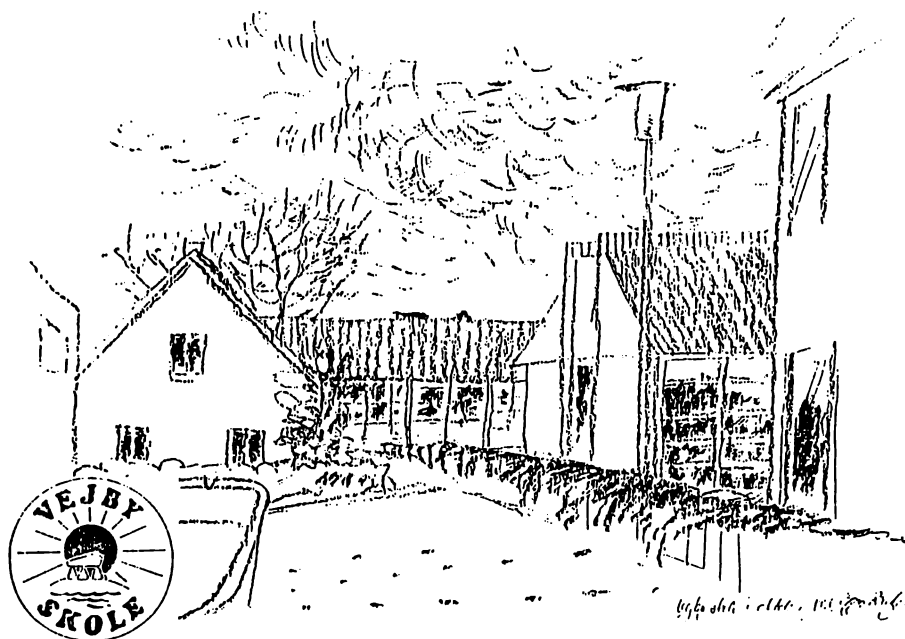
Forord

Vejby skole har, der hvor den ligger nu, eksisteret i 75 år, og det synes vi er værd at fejre.

Dette jubilæumsskrift giver gennem en række personlige erindringer, skrevet af mennesker i hvis liv Vejby skole har spillet en afgørende rolle, et godt indtryk af skolen fra 1912 og frem til i dag.

Jeg vil gerne rette en tak til alle, der har bidraget til, at dette jubilæumsskrift kan udgives.

Erik Malling Sørensen
Erik Malling Sørensen
skoleinspektør

Indholdsfortegnelse

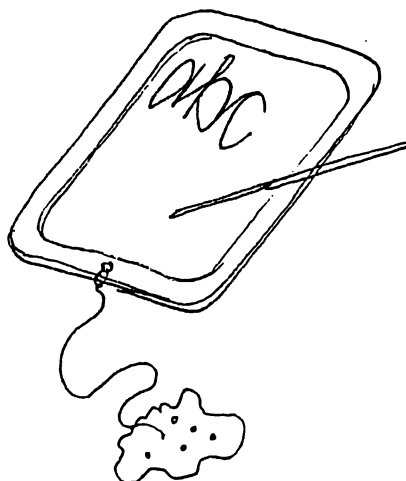
Skolens bomærke	side	1
Forord	-	3
Indholdsfortegnelse	-	4
En elevs erindringer fra skoletiden i Vejby skole 1914-22	-	5
Billedark - klassefotos	-	11
Brev fra gammel elev om Vejby skole 1925-26	-	13
Træk af livet i Vejby skole	-	16
Kan I huske dengang	s.	16
Begyndelsen	-	18
Skolen	-	19
Billedark - Vejby skole 1912-82	-	22
Legepladsen	s.	24
Vandet	-	27
Ilden	-	28
Degnen	-	29
Eksamen	-	38
Festdagene	-	41
Myndighederne	-	46
Kirken	-	51
Et mangeårigt tilbageblik	-	55
Billedark - aktiviteter	-	59
Vejby skole blev en del af mit liv	-	61
Dagbog 1959-60	-	66
En "regnorns" liv	-	68
Billedark - Vejby skoles lærerstab m.m. 1986/87	-	72
Klip fra en dagbog 1975-87	-	74
Digt	-	85

En elevs erindringer fra skoletiden i Vejby skole 1914 - 22

I første Klasse var Skriveøvelser paa Tavle og Griffel henholdsvis Bogstaver og Tal, alle Tallene først enkeltvis siden til hundrede. Bogstaver efter Forskrift - store og smaa enkeltvis - dette Masser af Gange.

Saa begyndte Stavningen: Enstavelsesord. Man skulde helst kunde Bogstaverne, naar man begyndte at gaa i Skole, ellers var det efter Forskrift paa den store Tavle. Ligesaa med Tallene fra et til hundrede - Masser af Gange.

Al Regning og Talbehandling var paa Tavle. Man fik sin Tavle med Navn paa. Den havde man hele Tiden. Saaledes gik den første Skoletid mest med Griffel og Tavle. - En tynd Griffel kostede 2 Øre, en noget tykkere kostede 5 Øre; de skulde helst være godt spidse. Tavleklud og Vand.

Senere begyndte vi saa at skrive med Pen og Blæk, Skønskrivning efter Forskrift, desuden et Skrivehæfte med Blyant, dog blev Tavlen mest benyttet og altid til Regning. Den første Læsebog var Hanebogen ABC, Salmebog, Bibelhistorie, Balles Lærebog i Religion-Lære, Fædrelands- eller Danmarkshistorie, Geografi og Landkort og den lille røde Sangbog, Regnebog desforuden Skrivehæfter. Grammatik. Disse ca. halve Snes Bøger fulgte os hele Skoletiden.

Dagen begyndte med Salmesang og Fadervor. Skolelæreren Ravn Pedersen spillede paa Violin, og det var en god Hjælp til Salmemelodierne. Timerne gik med Øveskrivning og Fortælling om næste Dags Lektie. Vi havde jo ikke alle Fagene hver Dag. Der var megen Lektielæsning hjemme: Salmevers og Skriftsteder skulde man kunde udenad; ligesaa hvad vi havde for i de andre Bøger. I Dansktimerne havde vi Højtlæsning - enkeltvis, Diktat, Genfortælling og ogsaa Stil. Al Skøn- og Retskrivning var med Pen og Blæk i Skrivehæfter. En Staalpen kostede 5 Øre og en Elastikpen 2 Øre. Ravn Pedersen var en god Fortæller. Religionen fik vi godt fortalt, saa det gjorde os lydhøre. Ligesaa i Danmarkshistorie.

Ved Skoleaarets Slutning havde vi Eksamen. Det var en stor Dag. Alle var i det stiveste Puds. Pigerne i nye Kjoler, fint friseret. Drengene havde ligesaa faaet nyt Tøj. Det var dengang Jæbertøj eller Matrostøj med Matroskrave og en lille Halskrave med paasyet Flag, Anker eller Hestesko. Dernæst korte Bukser, for lange fik man først i Konfirmationsalderen. - Skolelokalet havde faaet en ekstra Rengøring og duftede dejligt af brun Sæbe og frisk Luft.

Censor ved Eksamen var Skolekommissionen:
 Provst Haagen-Müller,
 Gårdejer Lars P. Larsen, Holløse,
 Gårdejer Marius Svendsen, Holløse.

Alle fire Klasser havde Eksamen den samme Dag. 4. Klasse Kl. 9, 3. Klasse Kl. 11 og 1. og 2. Klasse om Eftermiddagen. Der var begge Klasser vistnok sammen.

I 3. og 4. Klasse blev vi hørt enkeltvis i Salmevers og Skriftsteder. Det blev kun til nogle faa, Provsten udtog i den boglige Overhøring ad Gangen. Det var altid let, for Provsten slog Tonen an, og hvis nogen hakkede i det, var han altid parat til at hjælpe paa Gled. Paa Eksamensdagen fik vi lov til at lege i Sandgraven - ellers ikke. Tavlerammerne blev skuret til Eksamen, og de skriftlige Opgaver havde vi lavet forinden, saasom Diktat, Genfortælling, Grammatik og Regning. Disse laa saa til Eftersyn for Kommissionen.

Det maa vistnok siges, at vi havde gode Lærerkrafter i Lærer Ravn Pedersen og Lærerinde, Frk. Rasmine Hvid, som havde Forskolen ved Sandgraven. Hendes Forgænger var Frk. Vitta Hvid. Ravn Pedersen havde afløst Lærer K.M. Hansen vistnok i 1910.

Mine Lærere var begge efter min Mening dygtige i deres Fag og aftvang enhver Respekt. Jeg mindes aldrig nogensinde at have været hjemme grundet Sygdom hos Lærerne, saa jeg har aldrig haft en Vikar. Ravn Pedersen var Organist ved Vejby Kirke, mens Hjelmshøj fra Unnerup Skole var Kordegn.

Det kunde hælde, at vi fik fri en halv Time før, eller måske et Kvarter, særlig om Vinteren. Læreren kom da ind og var omklædt og gav os fri.

Børn var dengang som nu ikke alle ens, ikke alle lige nemme til at lære. Nogle var mere uartige end andre - nogle var mest paa færde på Legepladsen med Drillerier, Gloser og stygge Ord. Som Regel var de de mest tavse i Klassen.

Vi havde 2 Frikvarterer om Dagen, ellers fortsatte Time efter Time. Skolens Duks omdelte og samlede Tavler og Bøger. Det var en Dreng og en Pige; dem der sad Nr. 1 i Klassen. Vi sad efter Alder, og vi havde vor bestemte Plads. Naar Skolen var forbi, skulde vi enkeltvis gaa forbi Læreren, der stod ved Katederet. Drengene skulde bukke, og Pigerne neje. Der blev lagt Vægt paa, at man gjorde det pænt. Uden for Skolen ved en Lejlighed sagde en Pige om en anden, at hun var vigtig, da hun ikke nejede for Provsten og Sogneraadsformanden. Man blev i Skolen oplært til at opføre sig høfligt og pænt. Alt dette aftvang en vis Respekt for ens Lærer og Skolen. Mange kunde have haft mere ud af deres Skolegang med lidt mere Flid. Jeg skal være den første til at indrømme det og ingen Anklage føre mod mine Lærere.

Gennemgaaende synes jeg, at Pigerne var de dygtigste i Skolen og havde langt den pæneste og mest dannede Opførsel. Pigerne kunde meget bedre lege sammen end Drengene. De kendte saa mange Sanglege: Munken gaar i Enge, Tornerose var et vakkert Barn, Jeg gik mig over Sø og Land, Der brænder en Ild, Saa gaar vi rundt om en Enebærbusk. Hvor de dog kunde synge disse Sange! Drengene havde ingen ordentlige Lege, kun lidt Boldspil eller hoppe i Tov. Hvis en Dreng gav sig i Lag med Pigerne i Leg, raabtes i Kor: Tøsedreng!!!

Gymnastik havde vi kun om Sommeren, ude paa Legepladsen, hvor der var Bomme og Ribber. Men det var da kun et par Gange om Ugen for 3. og 4. Klasse. Pigerne skulde i Syskole. Disse Timer var uden for Skoletiden.

Selvfølgelig var ikke alle Børn lige lydige, men særpræget umulige Elever mindes jeg ikke i min Klasse paa Vejby Skole. Jeg har hørt om, at enkelte Fredsforstyrreere kan ødelægge en hel Klasse baade for Lærere og Elever.

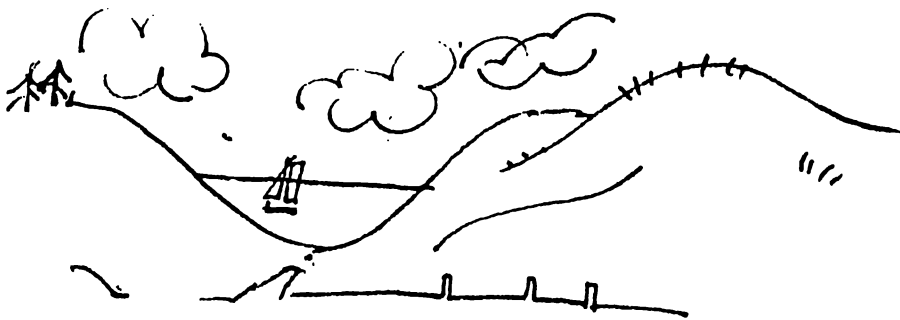
Selvfølgelig var ikke alle ens. Forskel baade i Evne og Opførsel, men dengang var der ingen andre Muligheder - alle fra Distriktet maatte i samme Skole. Herfra var ingen Mulighed for at komme i Real- eller Statsskole, men derfor var der nok ogsaa et godt Forhold mellem Hjem og Skole. Læreren kendte de fleste Forældre og Hjem og dermed Børnene, naar de kom i Skole. Hele Familien blev kendt, saa vidste de Besked om samtlige Søskende.

Paa Skolevejen var vi altid mange fra Ørby og Vejby By. Af Børn fra Ørby var vi gerne en halv Snes Stykker, der fulgtes ad fra Skole. Da vi alle dengang var gaaende til Skole, gik det langsomt hjemad. Dette Følgeskab gav tit Anledning til Drillerier, og ind imellem Skænderier, der medførte Uvenskab for en Tid, dog sjældent længe. I det store og hele, naar

alt dette var glemt, betød dette Følgeskab et godt Kammeratskab, hvilket maa siges om mine Skolekammerater i Almindelighed - et Kammeratskab for hele Livet!

I Ørby var dengang mange Børn, ca. 60 Husstande af 250 Personer. 4 Familier havde tilsammen 32 Børn, dog ikke alle i Skole paa samme tid.

Egentlig Skoleudflugt havde vi ikke. I de smaa Klasser stillede nogle Forældre Hestekøretøjer til Raadighed og gav en Køretur til Raageleje eller Gilleleje. Vore Forældre var da med, saa vi opholdt os der et Par Timer. Vi havde Flag med og vinkede til Folk. Det var en Oplevelse! I de store Klasser, 3. og 4., fik vi en Spadseretur til Heatherhill og den

nærliggende Plantage, hvor vi opholdt os nogle Timer.

I August var der Sommerferie i 4 Uger, og da maatte vi hjælpe til i Høst - ligesom vi fik en Uges Ferie om Efteraaret for at tage Kartoffler op.

Hans Christensen.

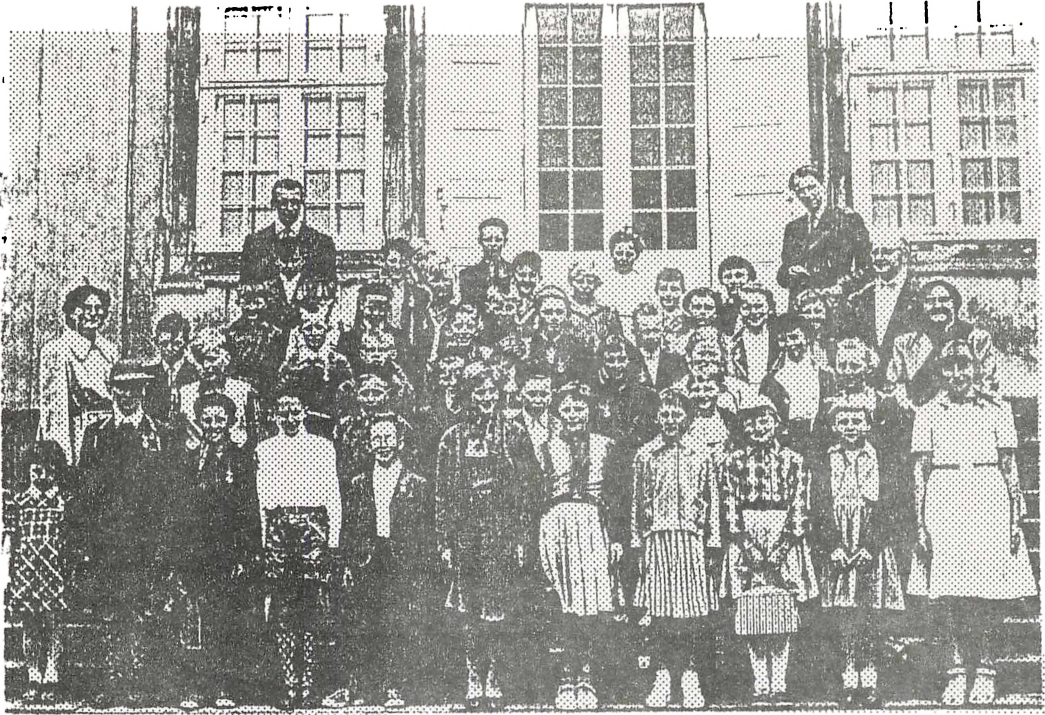
2. klasse ved den lille skole (ved Sandgraven)
1924-25, lærerinde frk. Heindorff

Billede fra 1928 , lærer Brøns

4. og 5. klasse ved Frederiksberg slot 1956

3. klasse med lærerinde Kristine Petersen (1967)

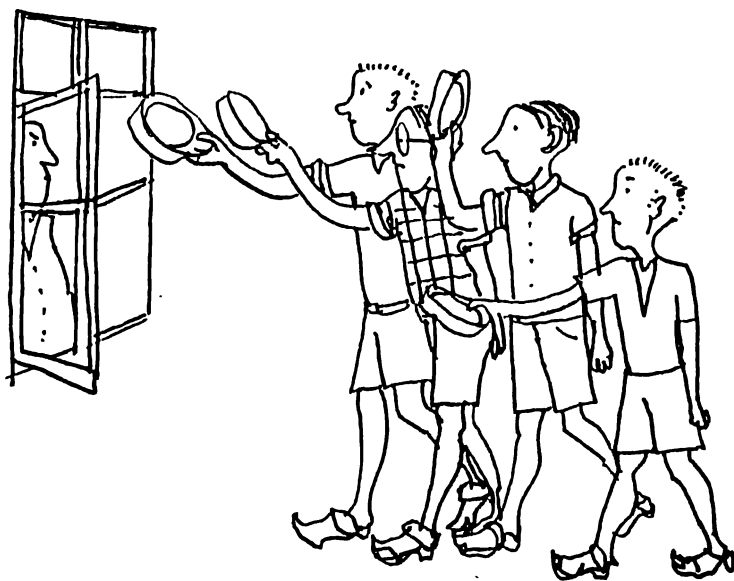
Brev fra gammel elev om Vejby skole 1925-26

Man efterlyser personer, som kan fortælle om skolegangen i Vejby skole gennem tiderne. Ja, minderne har man jo som bekendt lov at ha', og mine minder stammer fra årene 1925-26. Det var, mens Brøns var lærer. Han var en flink og dygtig lærer, men han kunne også vende vrangen udad og somme tider på en ubehagelig og mærkelig måde.

Jeg husker, at vi var fire drenge fra Ørby, der fulgtes ad i skole. Det var Harry Willumsen, Helge Petersen, Karl Sørensen og mig selv. En morgen, da vi kom til Vejby og var lige ud for gadekæret, lagde vi godt mærke til, at Brøns cyklede på den anden side af gadekæret på vej til købmanden. Men vi tog os intet af det.

Senere, da vi havde bedt vort fadervor og sunget vor morgensalme, bad Brøns os fire drenge om at gå ud i gangen og hente vores huer. Vi skulle stille os op i række henne ved vinduet. Han satte sig selv op på katederet. Så skulle vi gå tværs over skolestuen og tilbage igen, og hver gang vi kom forbi Brøns, skulle vi sige godmorgen, og huen skulle af hovedet. Men vi blev til grin for alle de andre unger i klassen.

Jeg husker også en anden gang, hvor vi løb ude på legepladsen og legede, så var der en af de andre drenge, der spændte ben for mig, så jeg faldt og

slog mig, og der kom jeg til at sige: "Av for fanden". Det havde han hørt inde fra sin have og kaldte mig hen til sig. Jeg fik sådan en øretæve, at jeg faldt omkuld. Jeg var oppe i en fart, men der vankede en til, og jeg måtte bide i græsset en gang til. Nu mente jeg, der var overstået, men det var det bare ikke. Han sagde, at jeg kunne følge med ham; vi gik igennem hans have og ud i hans udhus. Der pegede han på en avnkurv og sagde: "Kender du sådan en?" - Og det gjorde jeg udmærket godt. Så pegede han på en stor brændestak ude i gården. "Kan du se den?" sagde han. Ja, det kunne jeg da godt. "Den skal flyttes ind i brændehuset, og du kan godt begynde med det samme."

Jeg havde været ude at tjene, siden jeg var ni år, så jeg havde lært at bestille noget.

Jeg flyttede hans brændestak ind; det regnede jeg ikke for noget, men han slap da selv for at gøre det.

Siden hen i livet fik jeg meget med Brøns at gøre, og vi kom udmærket ud af det med hinanden.

Af mine skolekammerater husker jeg bedst Karl Sørensen fra Ørby, han var en herlig knægt. Dygtig, sad altid nummer ét i klassen, han var en lys og levende dreng og altid med et stort smil. Han sang noget så dejligt, og sin harmonika spillede han mesterligt på.

Også i de unge år var det Karl, der sang og spillede for os, når vi kom sammen. Dengang drømte hverken Karl eller vi andre om, at han skulle ende sine dage i tysk koncentrationslejr. Han blev taget af Gestapo og ført til Tyskland, hvor han døde i Dachau. Han stod ikke strabadserne igennem. Han kom aldrig til at se sit fædreland igen.

Jeg tænker tit på klassekammeraten Karl.

Christian Hansen.

Træk af livet i Vejby skole

Mindet vel lader som ingenting,
er dog et lønligt kildespring.

Grundtvig.

Kan I huske dengang - ?

Træk af livet i Vejby skole, mens degnen hed Brøns
(1923-1959).

Som skarer af brogede sommerfugle kommer de - minderne om en svunden tid. Flagrende, flakkende - ikke lette at holde styr på. Sætter sig et øjeblik, men haster straks videre, inden der blev tid til at få rede på form, farve og mønstre. I sommerens flimmervarme har de travlt - dernede i haven ved den gamle Vejby skole.

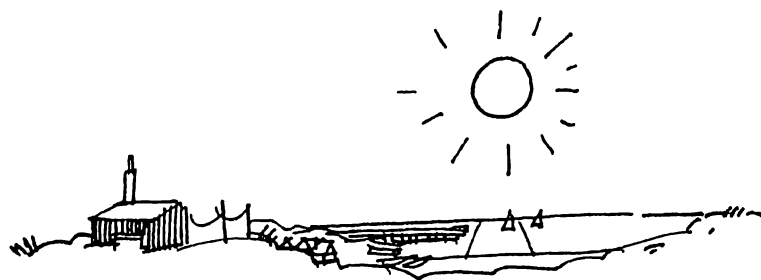
Fange dem? - sætte dem på nåle efter en tur i æterglasset, så man stille og roligt kan sætte sig hen og betragte dem en dag, hvor man har tid og lyst?

Med kassen oppe af skuffen en vinteraften opdager man, at noget væsentligt mangler. De ydre ting, formen og farven er til at få øje på; men det væsentlige ved sommerfuglen, det flagrende, det levende - selve det spændende liv, hvor er det henne?

Og erindringen om den forgangne tid, minderne? - Et kig i gamle album med billeder, scrapbøger, breve, arvestykker, alt sammen giver det kun en svag afglans af det liv, der engang udfoldede sig i skolen, i hjemmet, i byen, blandt levende arbejdende, skabende, talende, gestikulerende, leende - og grædende mennesker. Mennesker, der boede her, som kom og gik, som udfyldte rammerne i en verden, der virkede så helstøbt og tryk, og hvor livet formede sig roligt og harmonisk, og hvor udviklingen ikke gik stærkere, end at menneskene og deres sjæle kunne følge med.

Man fornemmer, at man aldrig er sluppet bort fra de påvirkninger og de indtryk, man engang modtog i så privilegerede omgivelser.

Vi søger slægtens spor i stort og småt.

Aakjær.

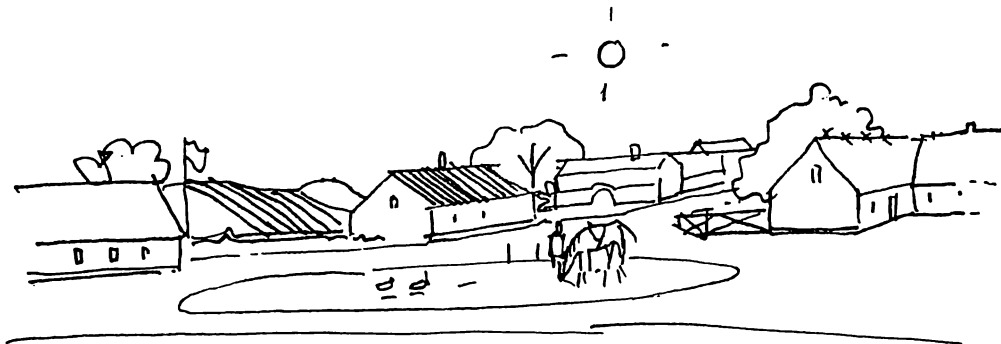
Begyndelsen.

Vejby er - naturligvis - ikke, hvad Vejby var, dengang den nye degn og hans familie i 1923 kom til byen. Elleve år før havde den lille landsby bygget sig en ny skole til afløsning af den gamle rytterskole dernede i den anden ende af byen. Der havde den ligget gennem lange tider - og ligger der for øvrigt stadig væk. Og den kunne ikke lyve sig fra sit formål. Store vinduer i den ene ende af huset røbede, hvor skolestuen havde været; oven i købet endnu forsynet med matte ruder i nederste række, så intet ude i den pulserende verden skulle trække børnenes opmærksomhed bort fra salmeversene, bibelhistorien og Luthers lille katekismus, som var selve grundlaget for den gamle skole. Her lå skolen, som den før i tiden altid gjorde det, nær ved kirken, som den jo i sin oprindelse var et barn af.

Her havde de gamle Vejby-degne terpet og herset med bønderbørnene. I nært samarbejde med præsten, der var nærmeste overordnede - undertiden i heftig strid med denne overordnede, som ikke altid var lige forstående over for de vilkår, degnen arbejdede under. Sære beretninger fortaltes om uvenskab og direkte fjendtligheder mellem tidligere tiders præster og degne. Til degnens embede hørte også en jordlod omme bag "sandgraven".

Men på et tidspunkt måtte der en udvidelse til, og man byggede da en særlig skole, hvor lærerinden havde de yngste børn. Og i 1912 flyttede degnen med de store elever til den vestlige ende af byen,

hvor man havde bygget den nye hovedskole, som den kaldtes.

Lige hvor to byveje løb sammen vest for gadekæret for at blive til vejen til Tisvilde, havde man anbragt den nye skole på en stor åben grund, der skrånede lidt mod syd. Fri udsigt var der over det store Askemoselandskab med de to gårde, der havde taget navn af beliggenheden. I baggrunden det mægtige bakke drag med byerne Holløse til den ene side og Ørby til den anden markeret af den skovklædte bavn. Og så lige i midten Stavlehøj også med en klat skov. Fra skolen kunne man også se ned til den nye station, som blev bygget netop det år, den nye degn kom til byen. Gribskovbanen havde hidtil haft endestation i Helsingø, men var nu blevet forlænget til Tisvildeleje. Mellem skolen og stationen var der åben mark til ind i trediveerne.

En gunstig beliggenhed med rigelig plads til de udfoldelsesmuligheder en "moderne" skole med sin degnebolig måtte have. Lidt borte har der været, da gamle Pedersen flyttede ind her - men den slags råder tiden bod på. Træer, buske og hække havde haft elleve år til at mildne luften for den nye degn, der flyttede ind her i 1923 sammen med degnekonen og to knægter på tre og et år.

Er lyset for de lærde blot
til ret og galt at stave?
Nej, himlen under flere godt,
og lys er himlens gave.

Grundtvig.

Skolen.

Fra degnens kontor var der direkte adgang til den store, venlige og lyse skolestue. Dobbeldøre skilte de to rum. Mellem de to døre var der så god plads, at et lille menneske nemt kunne stå der og høre, hvad der foregik inde i den spændende verden med de mange fremmede børn og deres lærer. Man måtte et trin ned, når man gik ind i skolen - der skulle nemlig være højere til loftet derinde end i boligen. To kæmpevinduer vendte mod øst og gav masser af morgensol til det store rum.

Tre rækker 2-mands skoleborde stod opmarcheret, så lyset kom fra den rigtige side. Katederet stod hævet op på sin forhøjning, så degnen havde godt overblik over forsamlingen, og der var masser af plads mellem kateder og de forreste borde.

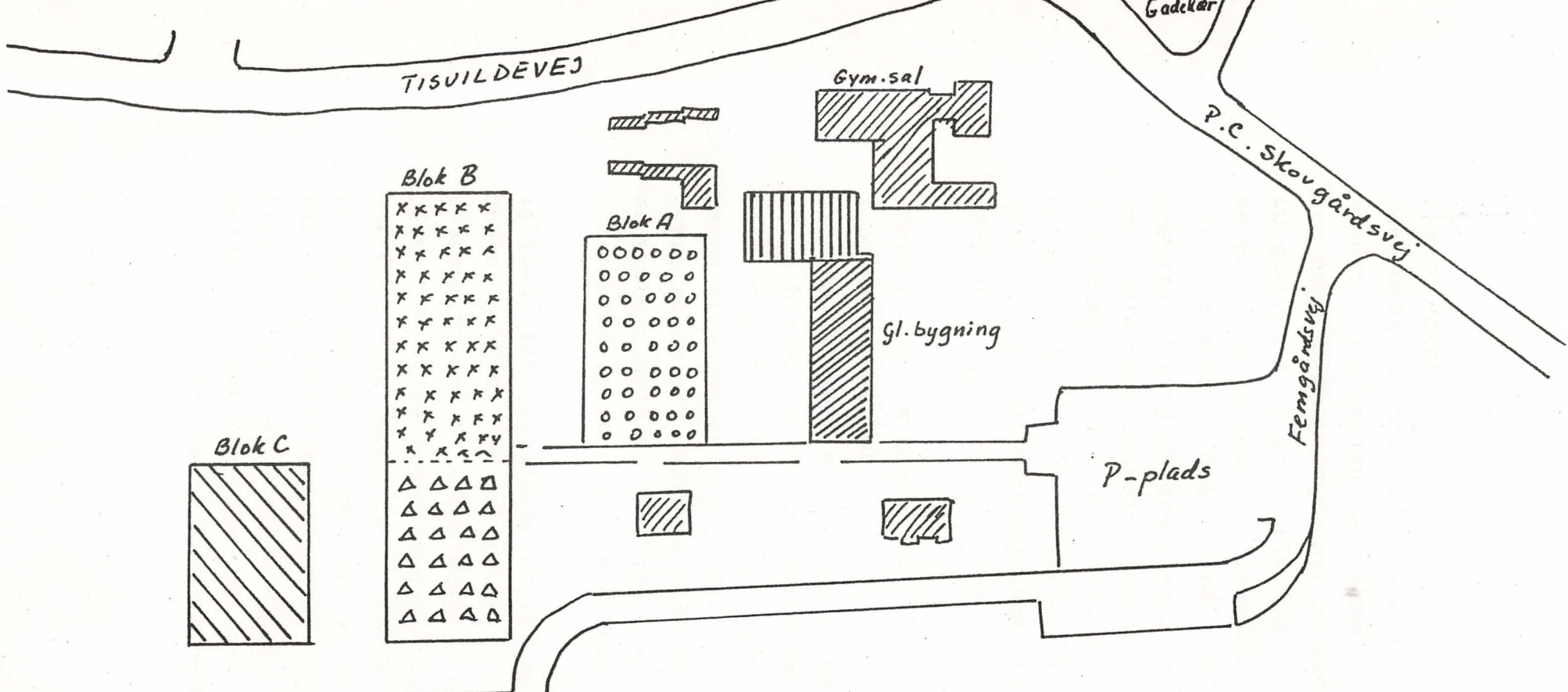
På hver side af den sorte tavle hang et landkort, Danmark og Europa. De blev flittigt brugt - og dette, at de altid hang der og ætse sig ind i ens hukommelse gjorde, at man siden næsten i blinde kunne orientere sig på et landkort.

To skabe i nærheden af katederet indeholdt skrivebøger, regnehæfter, en mindre fysiksamling - meget lidt anvendt - og et par skuffer med stenalderøkser og andre oldtidsfund, som børnene jævnligt kom og forærede til skolen - fundet under pløjning eller harvning derhjemme på marken. I to skabe bagest i skole-

stuen lå bl.a. læsebøger og sangbøger. Den slags havde man ikke med hjem. Når der skulle læses eller synges, delte duksene bøgerne rundt og samlede dem igen efter timen. Salmebog, bibelhistoriebog og regnebog var så at sige det eneste gods, man behøvede at fragte mellem skole og hjem - og så naturligvis det uundværlige pennalhus med blyant og viskelæder, penneskaft og løse penne. Grifler var et overstået stadium, når man flyttede fra lærerinden op til degnen.

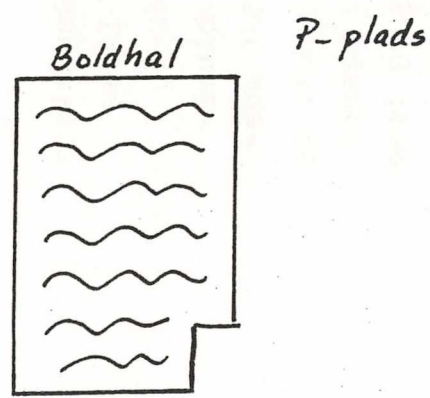
Opvarmning af det store rum foregik ved hjælp af en kækkekkalovn, der blev fodret fra en brænde-kasse og en kulspand. På væggene hang den lange række af historiske billeder, som var den sædvanlige udsmykning af Danmarks skolestuer på den tid. Og på pillen mellem vinduerne var der i de første mange år ophængt et billede af degnens forgænger, den gamle Pedersen, som fra sit ophøjede stade kunne holde øje med, at alt gik rigtigt til!

Helt op i 1940'erne var børnene i mange byskoler delt i pige- og drengeklasse. Det var naturligvis praktisk umuligt på landet - men opdeling var der alligevel. Pigerne og drengene sad altid hver for sig - drengene nærmest vinduerne og pigerne ved kækkekkalovnssiden. Midterrækken var dog af praktiske grunde blandet - dog aldrig dreng og pige ved samme bord. Og bagest i klassen var der en pigedør og en drengedør ud til forgangen med bænke forsynet med små rum nedenunder til træsko, som ikke måtte bruges i skolestuen. Mødte man i skole med træsko, hvad mange gjorde, måtte man have skiftesko med til indebrug.

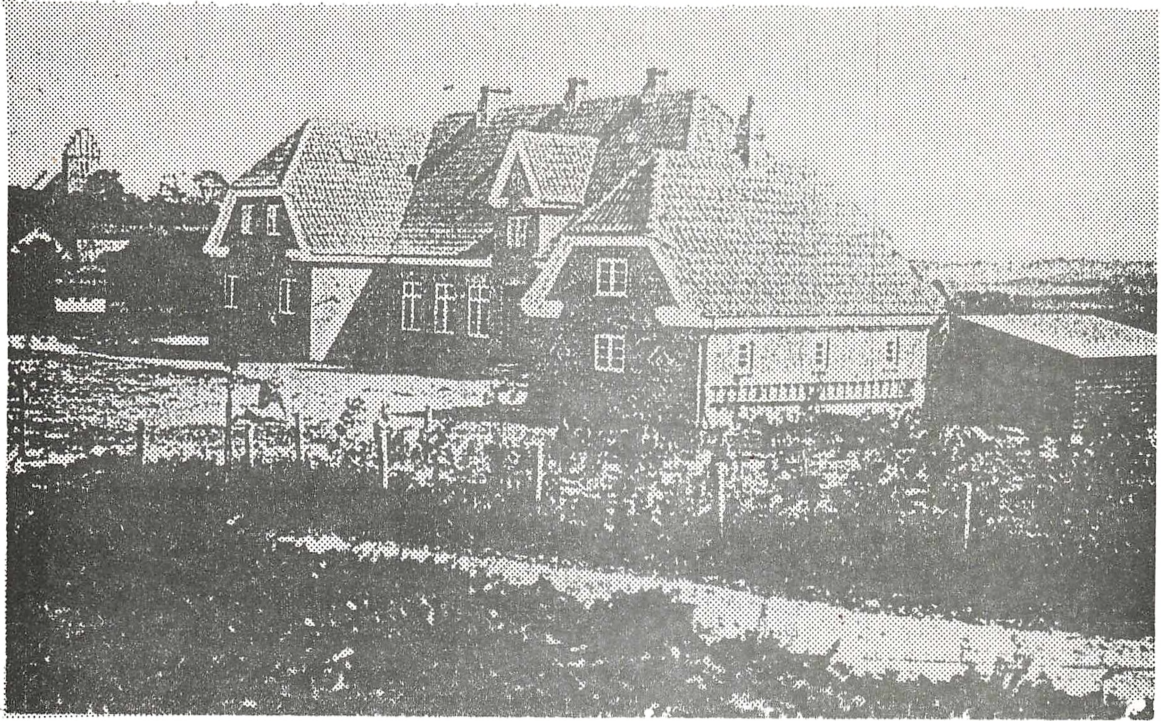
Vejby Skoles
udbygning:

- 1912
- 1951
- 1976
- 1977
- 1979
- 1980
- 1982

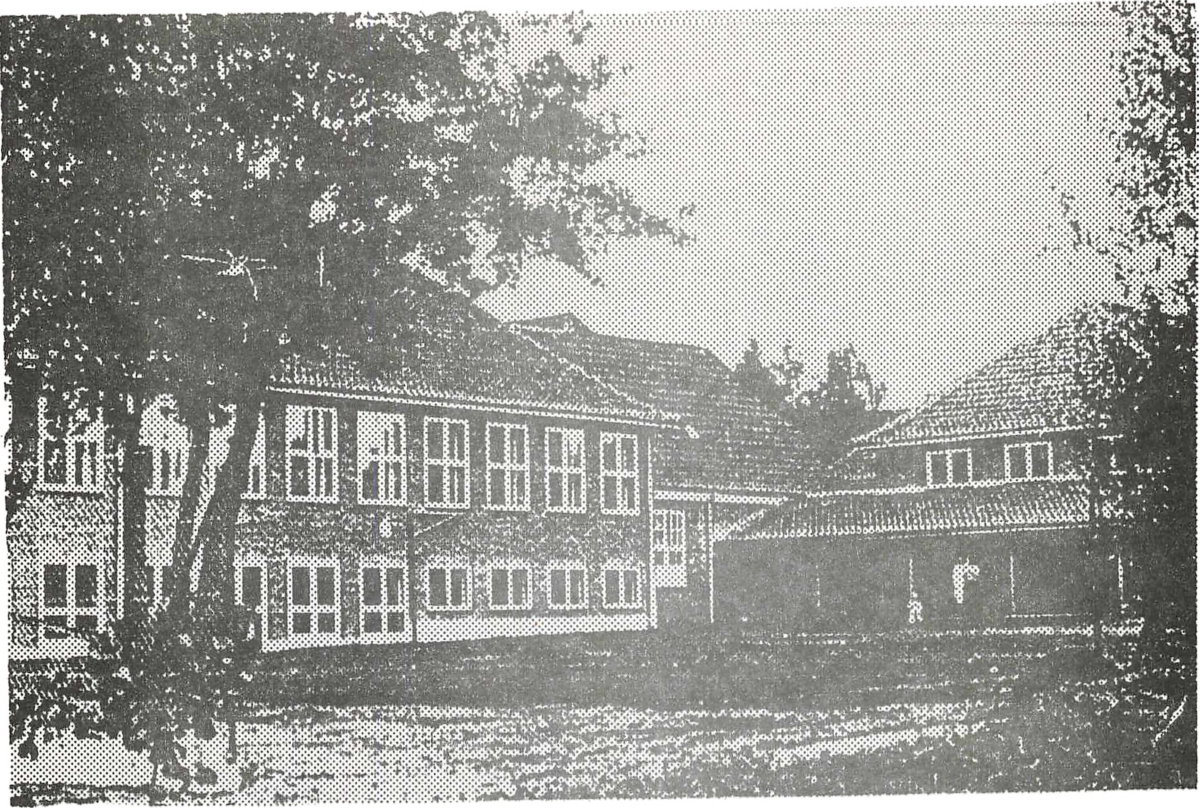
P-plads

Vejby skole 1912

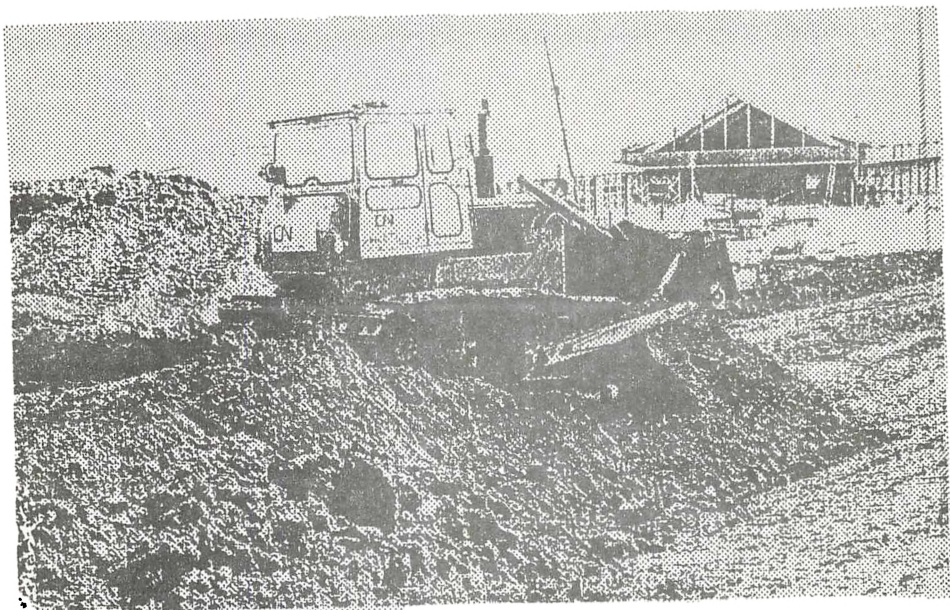

Gavlen fra skolen (1912) med tavlen fra rytterskolen

Legepladsen efter udbygning 1951

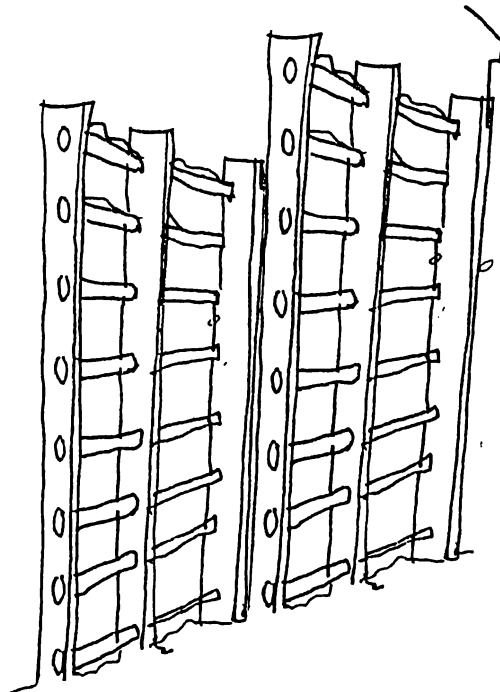
Jordarbejde ved udvidelsen 1982
(hallen i baggrunden)

O, kom min gamle glæde, du!
jag mine griller hen;
jeg vil jo være nøjsom nu,
gør mig til barn igen!

Legepladsen.

Stor var legepladsen, og i begyndelsen græsklædt overalt undtagen på de mest udsatte steder. Senere blev det halve belagt med grus, så man kunne færdes uden at blive våd om fødderne i det dugvåde græs.

Ved den ene ende var der i det fri opstillet ribber og bomme, som blev anvendt til gymnastik for drengene. En buk og en plint havde deres plads i et træskur i den nordlige ende af pladsen. Her kunne man også opholde sig i regnvejrperioder. Træskuret og de gamle bomme og ribber blev siden afløst af et muret læskur med redskabsrum i den ene ende.

Gymnastik på pladsen hørte sommeren til. Når pigerne i sidste time var gået ned i den anden ende af byen til håndarbejde hos lærerinden, havde degnen gymnastik med drengene. Selv om degnen ikke selv havde været soldat, var den tids gymnastik alligevel præget af sit udspring - opøvelse i at blive en god soldat. Blandt andet var det vigtigt at få lært at gå i takt, og det var for mange af knægtene forbundet med store vanskeligheder. Når det holdt rigtig hårdt med at finde ud af det med højre og venstre ben, kunne degnen godt finde på at binde et sjippetov til det ene ben på den "taktløse" og med et lille nyk vise, hvornår den fod skulle frem! Pædagogik er mange ting. Og omtrædningsgang var det endnu sværere med, og så det med at skulle sætte af med samlede ben ved springøvelser.

Gymnastik blev også praktiseret om vinteren, men da som skolestuegymnastik. Det var for de fleste en velsignet afbrydelse, når degnen midt i en skrivetime kommanderede alle ud på gulvet mellem bordene for at røre kroppens muskler. Nogle af øvelserne foregik siddende på bordene eller endog stående oppe på bordene. Siden hen fik man på seminariet doceret, at det nærmest var lidt af en forbrydelse, især mod mindre børn, at lade dem sidde stille ved bordene mere end et kvarter ad gangen.

Efterhånden blev gymnastikken i Vejby mere eller mindre afløst af boldspil. Mest langbold, som var degnens kæphest, og som altid blev ledsaget af hans opildnende tilråb, der kunne høres over det meste af byen. Ikke mindst kunne man høre hans begejstring, når en rigtig svær bold blev grebet, eller når en uheldig spiller blev ramt, så det sved på det arme offer. I perioder dyrkede man også både håndhold og fodbold, som der var god plads til på den læfyldte legeplads. Ind imellem gik det dog ud

over en af de store ruder i skolens vinduer, hvilket ikke var så galt, når det var degnen, der ledede spillet - mindre behageligt var det, når børnene i frikvarteret selv arrangerede fodboldkamp, og en runde gik med, så man måtte ind og melde det skete.

Det gik ofte ret hårdt til i frikvartererne, som jævnligt strakte sig over mere end en halv time, hvis degnen var godt i gang i sin have - eller der var kommet gæster. Hvis man så blev lidt for høj-
røstede derude på legepladsen - det var måske et slagsmål, der var ved at blive afviklet under opmuntrende tilråb, så behøvede degnen blot at stille sig op i havelågen, der førte ud til pladsen, og gemytterne faldt lige så stille til ro. Ingen generende gårdvagt behøvede at have sin gang derude. Var der endelig en gang imellem nogen, der gik over stregen, vankede der et par på "klaptræerne" til de formastelige, så var tingene sat på plads uden nogen fortrydelse, og ingen tænkte på, at det kunne være anderledes. Var der ikke nogen enkelt skyldig at finde, og degnens egen søn tilfældigvis befandt sig i urocentret, var det som regel ham, der måtte holde for. I øvrigt var der så at sige kun tilfredshed med degnens skole og hans måde at holde justits på i sit "enevældige kongerige".

Som dybest brønd gi'r altid klare vand
 og lifligst drik fra dunkle væld udrinder,
 så styrkes slægtens marv hos barn og mand
 ved folkets arv af dybe stærke minder.

Aakjær.

Vandet.

Drikkevand, vaskevand, vand til madlavning, vand til dyrene, vand til blomsterne - alt sammen skulle det hentes op af skolens 12 alen dybe brønd med en gammeldags pumpe.

Når skolebørnene i frikvarteret eller efter en langboldkamp styrtede om til pumpen foran degnens køkkenvindue, måtte de være udstyret med tålmodighed. På pumpen hang de to drikkekrus, som var fælles for alle, og som gik fra hånd til hånd, og som man i nogle tilfælde gnubbede lidt på med fingrene, hvis forgængeren var en, hvis hygiejne man havde sine tvivl om; det kunne dog også hende, at man overtog kruset fra en, man stærkt sympatiserede med - måske endda var lidt forelsket i - så undlod man bevidst at skylle inden brugen. Det smagte jo altid lidt af fugl. - Man skulle helst være to sammen for at kunne drikke ved pumpen, da den, der pumpede, dårligt samtidigt kunne holde kruset under tuden.

Vand, der løb ved siden af, forsvandt for størstedelen ad en slidske ned i en kloak ved siden af brønden. Men der blev jævnlige spildt ikke så lidt på de mossede og fedtede planker, der i den første tid dækkede brønden, og mellem plankerne sivede en del tilbage i det dybe hul. Genbrug!

Ilden.

Opvarmning af skole og bolig påhvilede degnen - dog ikke betaling for brændsel til skolestuen.

Tidligt hvert forår kom en lastbil med "deputatsbrænde" fra skoven. En gammel regel pålagde myndighederne at levere 7 rummeter bøgklov, så degnen havde noget at fyre med i den kolde tid.

Den store kakkelovn i skolen var en grådig herre, som krævede megen pasning og pleje. Sommeren igennem stod den bare der og skinnede så flot af kakkelovnssværte, men når efterårsferien var overstået, måtte den til at gøre nytte. I ældre tid kaldte man ligefrem den ferie for "kakkelovns-ferie", fordi man skulle gøre klar til fyringssæsonen. Rengøringsdamen - Karen hed hun i mange år - sørgede for, at der blev "taget ud" af kakkelovnen og tømt askeskuffe. Degnen - det vil sige hans afkom - havde arbejdet med at "lægge til", så der næste morgen blot skulle sættes en tændstik til for at få gang i opvarmningen.

Et jævnt og muntert liv på jord
 som det jeg ville ej med kongers bytte.
 Grundtvig.

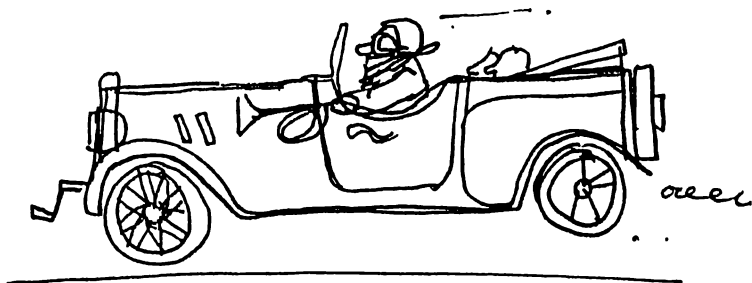
Degnen.

Da den nye Vejby-degn kom til byen i 1923, var det otte år siden, han på Vordingborg seminarium tog sin lærereksamen. - Egentlig var han jyde af fødsel og af jysk afstamning på både mødrene og fædrene side. Navnet havde faderens familie oprindeligt med sig fra byen Brøns syd for Ribe, men ellers var det norden for Kongeåen, hans far og mor havde deres hjem. Faderen var af bondefamilie, men blev selv lærer i Surhave ved Brørup, som blev Vejby-degnens fødested. Ti år gammel kom han til Gimlinge i Sydsjælland, hvor faderen blev førstelærer. Som ung kom han ud at tjene hos bønder i omegnen i nogle år, inden turen gik til seminariet - en tur som samtlige fire sønner i familien tog.

Han fik efter endt eksamen en kort tid arbejde i Næstved, men kom så til drengehjemmet Holsteinsminde ved Fuglebjerg. - Her mødte han sin skæbne. Forstanderens 15-årige datter var meget ivrig krocketsspiller, og efter en sommers ihærdige træningsøvelser med den nye lærer på banen bagest i haven blev pigen sendt til "nedkøling" hos en gift søster i Norge. Forbindelsen holdt dog, og i 1919 fik de to omsider hinanden og flyttede efter brylluppet til en enelærerstilling i Lintrup nord for Holsted mellem Esbjerg og Kolding. Jyden var kommet hjem til hovedlandet, men efter et par år, hvor den førstefødte kom til verden, blev forstanderen på Holsteinsminde syg, og degnen fra Lintrup blev hidkaldt for at varetage hans pligter.

Efter yderligere et par år tog forstanderen sin afsked, og degnen og hans kone ville ikke fortsætte i børneforsorgen og søgte og fik embede i Vejby skole i 1923 med tiltrædelse efter sommerferien, altså den 1. september. Det blev begyndelsen til 36 års virke der på stedet.

Et embede i Nordsjælland blev dengang, fortalte degnen, anset for at være noget af en appelsin i turbanen, beliggende som det var i en naturskøn egn med gode forbindelser til hovedstaden. Eneste minus for degnens var den store afstand til Sydsjælland, hvor det meste af den store familie boede. En rejse dertil med offentlige transportmidler var en besværlig affære, så det blev hurtigt til, at man fik anskaffet sig en bil. Først en herlig gammel Chevrolet med kaleche til at slå op i regnvejre, siden en rigtig høj, gammel Ford, der igen i tidens løb blev udskiftet med en Essex med absolut vinkelrette hjørner og med byens mest markante tudehorn.

Degnen fik i øvrigt et meget specielt forhold til biler. - Efter at han en aften i 1938 kørte Essex'en mod et træ for at undgå at påkøre et par unge mennesker uden lygte, som han først opdagede i sidste øjeblik, solgte han de sørgelige rester for nogle få hundrede kroner - fik den nogen tid efter tilbudt i klargjort stand for 900 kr., men afviste og holdt sig siden til cyklen. - Men bilerne var alligevel ofte ude efter ham. Han var passager hos en bror, da de syd for Roskilde blev torpederet af en fuldt læsset ølbil, der kom ud fra en sidevej. Det havde nær kostet ham livet. Med en lang flænge over det ene øje og et blodtab af dimensioner lå han på sygehuset en hel sommer efter næsten at have været opgivet af lægerne. - En tur med hønseriejer Thomsen fra Unnerup endte på en iset vej ved Hillerød med, at bilen tog en kolbøtte og en karruseltur på taget og standsede, som degnen sagde, to millimeter fra en telefonpæl. Udskrivningen fra hospitalet samme aften skete trods kraftig hjernerystelse, kun mod skriftlig erklæring om, at det var efter egen bestemte vilje!

Som cyklist havde degnen den bestemte overbevisning, at bilerne måtte tage hensyn, når han for eksempel som cyklist ville krydse Københavnsvej ved Hillerød. Det resulterede engang i dobbelte saltomortaler for både ham selv og en bilist, der var på vej til bryllup, og som efter udskiftning af bilen nåede det!

Dog, bilen blev degnens skæbne, da han som 80-årig mistede livet ved på sin cykel at køre ud foran en bil på gaden i Hillerød.

Tilbage til Vejby, hvor han begyndte sin gerning i 1923. - Der var dengang fire skoleklasser i Vejby. Man gik et år i 1. klasse og to år i hver af de re-

sterende, og man gik kun i skole hver anden dag. De to mindste klasser gik hos frk. Heindorff i forskolen, mens 3. og 4. klasserne hørte til hos degnen i den såkaldte hovedskole.

Skemaet var ikke meget varieret. Efter morgensangen var det tid til religion, og så havde man som oftest skønskrivning inden frokostfrikvarteret. Siden havde man regning og dansk og skiftevis geografi eller danmarkshistorie. Efter det store middagsfrikvarter, hvor en del børn fra byen gik hjem og spiste, var den åndelige energi for størstedelen brændt af, og man havde så sang, fik en historie, ofte en af de store klassikere som Drachmanns "Store Bjørns endeligt", Runebergs "Svend Due" eller Ibsens "Terje Vigen", der jævnligt måtte afbrydes, for at degnen kunne tørre en tåre af øjet. Dagen sluttede om sommeren næsten altid med en rask langboldkamp på legepladsen.

Fagene var få - emnerne begrænsede, men til gengæld fik de fleste et ret godt tag på at læse, skrive og regne, og masser af viden gennem degnens levende fortælling. - De undervisningsmæssige principper i den gamle skole ville nok ikke altid vinde gehør hos unge pædagoger af i dag - men det er et faktum, at da det efterhånden blev mere og mere almindeligt at fortsætte i realskole, viste det sig, at børnene fra Vejby som regel med lethed klarede sig i konkurrencen med bybørnene, der havde gået i skole hver dag i alle årene.

Apropos konkurrence, så var den et af degnens yndede midler til at anspore eleverne. Ikke mindst gjaldt det i regning, hvor der anvendtes træningsøvelser, der simpelthen gik ud på at blive først (og rigtigt) færdig. Og i regnebogen kørte man bare løs og fik problemerne forklaret, efterhånden

som man nåede til dem - var der nogen, der sagde individuel undervisning? I regning blev det i de første mange år gennemført i sin yderste konsekvens. Når man var færdig med en bog, fik man bare den næste. At der var nogle, der aldrig nåede længere end til at lægge sammen og trække fra, og for hvem divisionens begreber var et aldeles ukendt begreb - ja, det skulle ikke hindre de hurtige i at fare gennem den ene regnebog efter den anden, ja, nogle måtte til sidst rende panden imod problemerne i den bog, man startede med på seminarierne. - Men der var jo også to årgange i hver klasse, så nogen samlet gennemgang af principper kunne vanskeligt lade sig praktisere. - I skrivetimen sloges man med de genstridige "elastikpenne" eller "kongepenne", som idelig skulle dyppes i blækhuset, og som, hvis der var lidt for meget blæk på pennen, eller hvis man var lidt for hastig i sine bevægelser, overmåde let kunne tabe en klat på vejen hen over papiret - ak og ve! Og så de "opstreger", der skulle være tynde som myggebæn, mens nedstregerne helst rigtig skulle markere sig i landskabet. Degnekonen kunne som regel høre, når der var skrivetime, idet man til en række forøvelser sang til - 1-2-3 og 1-2-3 gik det, mens melodien bevægede sig opad. Og så var det om at huske at bruge trækpapiret, eller "klatpapiret", som det ofte kaldtes, inden man bladede om til næste side; ellers kunne det blive en køn gang hieroglyffer at se til, når siderne smittede af på hinanden.

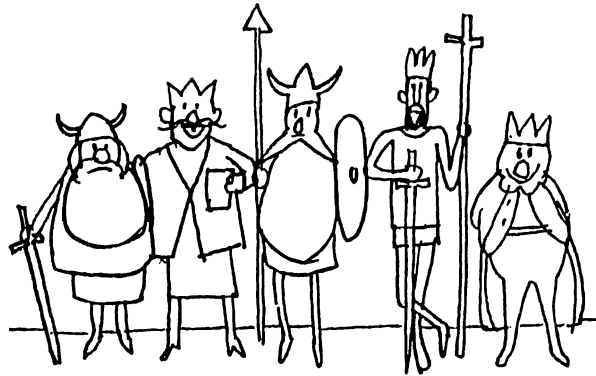
I læsetimen fulgtes alle ad. Læsebøgerne blev delt ud, og man læste højt en ad gangen med stor vægt lagt på en pæn udtale og betoning, måske endda med karakterisering af personer, hvis man ramlede ind i et stykke med direkte tale. Og så gjaldt det om at følge nøje med i teksten, for pludselig slog lynet måske ned netop på en selv, så man skulle

fortsætte, hvor forgængerer lige havde sluppet! - Mange spændende historier nåede at fæstne sig i barnehjernerne - ikke mindst, fordi man nødvendigvis måtte gennem bøgerne flere gange. Antallet af klasesæt af de gamle bøger fra 1912 var ikke overvældende i de første år. Mest spændende var det for mange, når "Myrebogen" kom frem af skabet, og man fulgte et par unge håndværkssvende på deres eventyrlige færd ned gennem Europa, hvor de (og skolebørnene) modtog en række indtryk af historisk, geografisk og kulturel art. Belærende artikler om kendte personer, steder og begivenheder var kædet sammen som rejseindtryk.

Den skriftlige side af dansk foregik væsentligst ved diktater og genfortællinger. - Når en diktat var færdig, byttede eleverne bøger to og to, og så rettedes der ved, at man skiftedes til at stav de enkelte ord. Bagefter skulle "retteren" (skarpretteren) skrive antal fejl - i 4. klasse også kommafejl! - og så kom det skæbnesvangre øjeblik, hvor man fik sin bog igen, og alle rejste sig. "0 fejl?" spurgte degnen, og så satte de retfærdige sig. "1 fejl?" - de næsten retfærdige kunne slappe af. Og sådan fortsattes der, indtil de "mest udholdende" efter 10 fejl måtte gå til bekendelse og stå offentligt skrifte med, hvor mange fejl de havde præsteret - og det var i nogle tilfælde flere, end der var ord i diktaten!

I genfortælling og enkelte frie stile fik man rettet sit produkt af degnen selv ved at stille op i drenge- eller pige-køen på hver sin side af katederet. Her fik man i ordets egentlige forstand læst og påskrevet og lært at omgås sit modersmål på en tålelig måde - ikke så meget med hensyn til stavning - men ved anvendelsen af de rette udtryk på rette sted, variationer, disposition og meget mere.

Var der nogen, der var sluppet særlig godt fra sit arbejde, kunne det ske, at det blev læst højt for den måbende flok.

I historie (kun danmarkshistorie) og i geografi bringtes eleverne en masse paratviden, som det med et lidt nedladende udtryk kaldes af moderne pædagoger, der foretrækker at uddanne deres elever til små videnskabsmænd, som på egen hånd skal finde frem til svar på livets spørgsmål. - Degnen var den fødte fortæller, og det levende ord havde gode tider i Vejby skole. Ikke mindst danmarkshistorien kunne han udmale så levende, at man næsten kunne høre hestenes trampen over broen i Randers, da Niels Ebbesen i skarpt trav stod ud af byen efter at have gjort den kullede greve et hoved kortere - eller det var lige ved, at man dukkede hovedet, når de engelske granater i 1807 regnede ned over det ulykkelige København. Årstal i mådeholden stil hørte også med til lektien, som man måske næste historietime skulle aflevere stående op i klassen... Men så hjalp det jo meget, hvis man havde forstået at høre efter, da degnen fortalte sidste gang.

Sangtimen var som regel fornøjelig, ikke mindst fordi den ofte foregik ved, at eleverne valgte sange efter tur. En gang imellem måtte man naturligvis lære en ny, men så var den med i repertoiret, man kunne vælge fra. Degnens kone kunne altid høre, når der var sang inde i skolen, for det gjaldt om at bruge stemmerne, helst så loftet var ved at løfte sig - ikke mindst, når man kom til "Hej, komfaldera hurra" i sømanden, der måtte lide. Mere spagfærdigt blev det, når den ulykkelige pige i "Det var en lørdag aften" oprullede sin triste skæbne; det var nær ved at kunne give tårer i øjnene og klump i halsen ved tanken om så megen lidelse, ikke mindst hvis man var i en periode, hvor man selv døjede med en skoleforelskelses kvaler.

Et særligt kapitel var religionen, der spillede en afgørende rolle i den gamle skole over alt i landet og også i Vejby skole, hvor man havde præsten til nærmeste overordnede; formand som han jo var for skolekommissionen, som man hvert år skulle aflægge regnskab overfor.

Hver dag startede med morgensang - i 3. klasse to salmer med "Fadervor" ind imellem. I 4. klasse kom dertil trosbekendelsen imellem de to salmer. Det hændte undertiden, at sangen lød lidt slapt og trægt, ledsaget som den ellers var af orgelspil. Så kunne det ske, at hver enkelt elev måtte op at stå og synge et vers efter eget valg - det brød man sig ikke meget om, og man sad uroligt på sit sæde, indtil det var overstået.

Såvel "Fadervor" som trosbekendelse påhørtes stående. Bagefter var der overhøring i salmevers - en daglig og ikke særlig skattet foreteelse, som jævnligt måtte understøttes af degnen, ikke mindst fordi det ofte for børnene lige så godt kunne have væ-

ret på russisk eller hebræisk, når Grundtvig, Brorson eller Kingo skulle aflires. Og så Luthers frygtede lille katekismus med de lange skriftsteder og forklaringer, som også skulle kunnes ordret udenad, og som har kostet mange tårer og givet mareridt ved tanken om, at det måske blev en selv, der kom til at aflevere det i klassen. Salmevers! Okay - men den lille katekismus!

Så var det en hel lise, når det bagefter gik løs med den almindelige bibelhistorie - det var da begreber, personer og begivenheder, der var til at tage og føle på, ikke mindst når det drejede sig om det dramatiske stof i det gamle testamente, der jo ofte var bedre end nogen spændende røverhistorie.

Når en time skulle tage sin begyndelse efter et frikvarter, var der ingen ringeklokke til at kalde børnene ind, men det var heller ikke nødvendigt. Når degnen fandt det for godt at afbryde sin middagssøvn eller havearbejdet, gik han ind i skolestuen og slog med ringfingeren et par slag på ruden ud mod legepladsen. Så gjaldede råbet straks: "Ind!", og alle styrtede af sted og sad få øjeblikke efter andægtige og forventningsfulde på deres pladser. Disciplinære vanskeligheder var et aldeles ukendt begreb for degnen. En naturlig autoritet - undertiden understøttet af et par velmente lussinger - gjorde det let for ham at holde ro og orden i geledderne og få noget ud af sin undervisning, der var almindelig respekteret blandt forældrene.

Kun i ånd kan tanker gemmes,
 kun med ord de går i arv,
 derved kun oplysning fremmes
 skridt for skridt til livets tarv.
 Grundtvig.

Eksamen.

Skoleåret sluttede de første mange år med udgangen af marts, hvorefter man umiddelbart startede det nye den 1. april. Konfirmationen faldt nogenlunde samtidigt, og så var de unge mennesker, der havde sluttet deres skolegang klar til at få en plads på en gård eller som lærling hos en håndværker - 14 år var man jo! - Det varede mange år, inden nogen af Vejby-børnene - eller deres forældre - dristede sig til at tænke på fortsat skolegang i realskolen, som for øvrigt også var besværlig at nå til, idet den eneste mulighed i lange tider var Hillerød.

Når skoleåret sluttede, var det med maner - man holdt eksamen! Den så man hen til med både lidt angst og bæven og med en vis portion fryd. Angst, fordi man nu skulle stå til regnskab for sin indsats - eller manglende ditto - i årets løb; fryd, fordi det trods alt var en festdag, hvilket markeredes på forskellig vis.

Dagen i forvejen blev degnen ringet op efter skoletid (!) af præsten, som fortalte, hvad man gerne ville have børnene overhørt i af salmevers og bibelhistorie, danmarkshistorie og geografi. Ikke noget med forberedelse flere dage i forvejen af et bestemt emne, så også for degnen var det et spørgsmål om at skulle stå til regnskab!

På selve dagen mødte alle elever, lærer og skolekommission i festskrud, den gamle provst i sin diplomat, og så gik det løs med mundtlige og skriftlige prøver, hvor degnen snakkede meget og spurgte lidt. Præsten kunne godt finde på at stille et til-lægsspørgsmål, inden han ret hurtigt sagde: "Tak, det er nok!" og der gik et lettelsens suk gennem flokken. Når diktaten var skrevet, holdtes et lille frikvarter, hvor skolekommissionsmedlemmerne blev sat til at rette og tælle fejl op. Dagens eksamen sluttede altid med et par sange, som man havde øvet sig særlig godt på til dagens anledning.

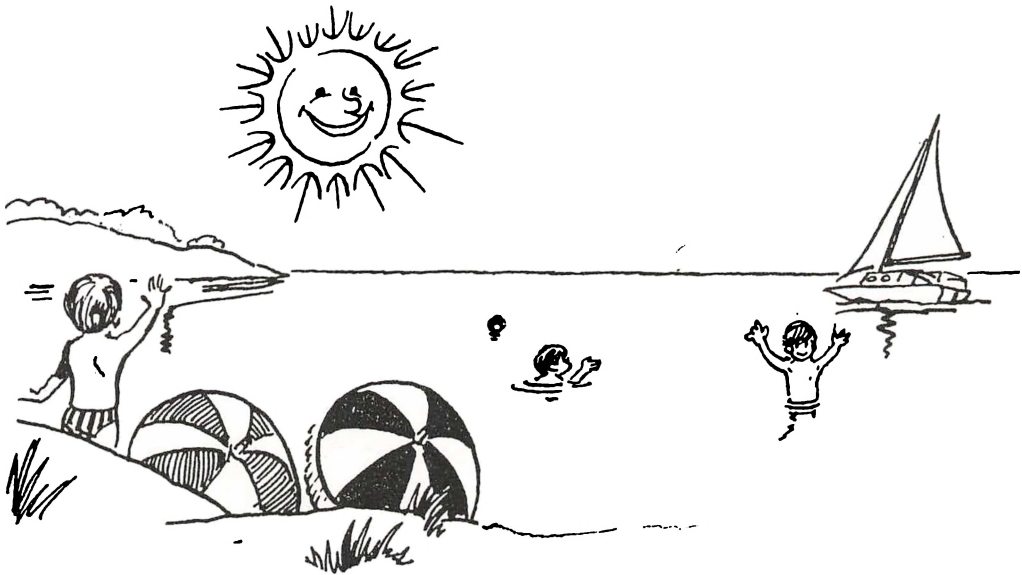
Når forestillingen var forbi, havde degnens kone festmiddagen parat - altid med citronfromage som dessert. Og så var der selskabeligt samvær, mens børnene tumlede sig i byen.

De havde som regel fået lidt lommepenge med hjem-mefra, og de fik nu hastigt ben at gå på. De ældste, som jo skulle ud af skolen, var ikke sene til at omsætte midlerne i cigaretter, "Grøn Cecil" eller "Flag", som var noget stærkere. Der blev ofte delt gavmildt ud til de yngre, som fandt et passende afsides sted, hvor man uden at vække opsigt kunne pulse løs på de hvide giftpinde, undertiden med skift af ansigtsfarve og heftige opkastninger til følge. Men det var om at være med i flokken for ikke at blive regnet for en tøsedreng.

Var det godt vejr, gik turen i reglen om til "Sand-graven", hvor man legede "To mand frem for en enke" eller "Gående enkemand" rundt på de bakkede og snoede stier mellem de høje træer. - I tilfælde af dårligt vejr fik man lov at tumle sig i det gamle for-samlingshus, hvor man slæbte gymnastikredskaberne

frem, og hvor drengene rigtig benyttede lejligheden til at vise sig for pigerne ved at slå kraftspring og saltomortaler på den lasede måtte.

Et højdepunkt i skoleåret var overstået, og man kunne starte på et nyt år med bevidstheden om at være klatret endnu et trin op ad den lange stige, der førte til de voksnes rige.

Ja, kæden af kærminster
man sagtens prise tør;
jo stærkere den binder,
des friere den gør.

Grundtvig.

Festdagene.

Den almindelige hverdag blev ind imellem afbrudt af festlige indslag. Degnens fødselsdag var et af dem.

I dagene forud havde der været en hvisken og tisker i krogene - indsamling af 25-ører til en fælles fødselsdagsgave. Undertiden havde man ad hemmelige kanaler haft forbindelse til degnens kone for at få ideer. Undertiden tog man sagen helt i egen hånd. Et "udvalg" fik overdraget den formidable sum og den vanskelige opgave at finde ud af at købe gaven. Jævnligt måtte man en tur til Helsingør for at få løst problemet. Her faldt man så for en bronzehjort, en vase eller noget helt andet, som man fandt rettelig burde pryde degnens hjem. Tingene blev naturligvis altid modtaget med stor overraskelse og forsikringer om, at det var lige netop det, man havde gået og så brændende ønsket sig. Og så forløb dagen på fornøjelig vis med lege og historier, og inde i stuerne havde degnens kone dækket chokoladebord med hjemmebagt kringle og lagkage. - Hver stol og taburet, hver krog i sofaerne var besat, når de ofte mere end 30 børn skulle fodres af på en gang.

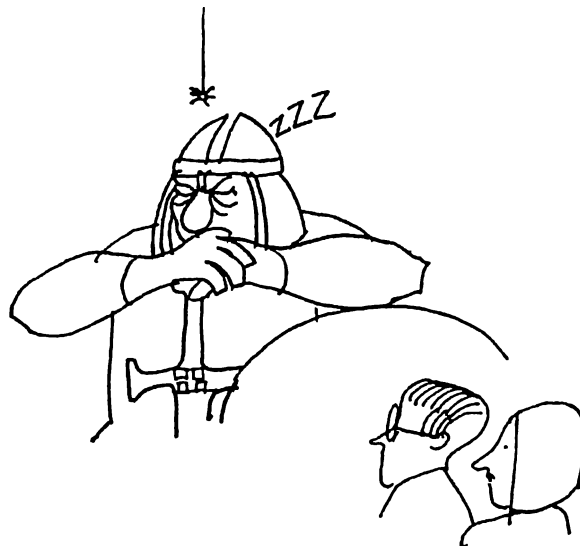
Et af de faste numre ved degnens fødselsdag var i mange år legen med at få en "flyvetur". En bordplade blev lagt på to kosteskafter på gulvet. Det var flyvemaskinen. De, der ikke havde været med til legen før, blev ført udenfor, og så kom de en ad gan-

gen med bind for øjnene op i "flyveren", som holdtes i ro af et par store, stærke drenge. Degnen stod foran "ofret", og den "blinde" passager lagde de fremstrakte hænder på hans skuldre. Og så kunne turen begynde. De store drenge rullede maskinen frem og tilbage på stokkene med små bevægelser, og med et lettede maskinen, ved at pladen løftedes en tomme op. "Pas nu godt på!" sagde degnen, mens han langsomt gik længere ned i knæene; passageren troede, at det var ham selv, der steg højere og højere op. "Spring så ud!" sagde degnen stadig med ofrets hænder i sine, og med frygt og bæven sprang den arme, rædselsslagne dreng eller pige ud fra den formidable højde, man troede at være i - og stor var forbløffelsen, når man opdagede, at springet kun havde været på et par tommer.

En dag i forårstiden var det tid til cykeludflugten, der var et fast led i årets begivenhedsrække. Helst skulle det være lige, når bøgen var sprunget ud. Dagen kunne meget vel komme som en overraskelse med uventet dejligt vejr - og så fik man besked om at gå eller køre hjem igen og sørge for, at cyklen var godt pumpet og i orden samt madpakke og måske sodavand, ja, måske endda lidt kontanter at solde for, hvis muligheden skulle vise sig. Turen gik jævnlige til Tisvilde hegn og Tibirke bakker, som lå inden for rimelig rækkevidde. - Sommetider gik det østpå til Søborg slotsruin eller andre egnede steder. Degnens kone var som regel med på turen for at holde styr på den lange række cyklister, der jo helst skulle følges nogenlunde ad uden at brede sig over hele vejbanen. Heldigvis var der på den tid ret langt mellem bilerne! - Det var et festligt syn, når flokken hen på eftermiddagen vendte hjem med cyklerne pyntet af grønne bøgegrene.

Den store udflugt fandt sted i juni og foregik med toget. Målet var som regel København eller Helsingborg. En enkelt gang vovede man sig via København helt til Roskilde. Både 3. og 4. klasserne var med og skulle møde tidligt om morgenen på Vejby station. Spændende var det, om alle nu nåede frem i tide. Det lykkedes vist altid - stationsforstanderen var nu også til at snakke med, hvis det kneb. Hvis der var en, der var lidt sent på færde, kunne han godt vente med at give klar-signal til togføreren. Præcision var ikke det, der var mest betegnende for Gribskovbanen dengang.

Efter togskifte og mandtælling i Hillerød gik det videre. Var det Helsingborg, rejsen gjaldt, gjorde man holdt i Helsingør først, var på Kronborg med de skumle, men spændende kasematter, hvor man hilste på Holger Danske, der sad med skægget fastgroet i stenbordet, sådan som man havde læst om det derhjemme i læsebogen. Siden gik turen med båd over sundet til udlandet, hvor Kärnan knejsede højt over den travle by.

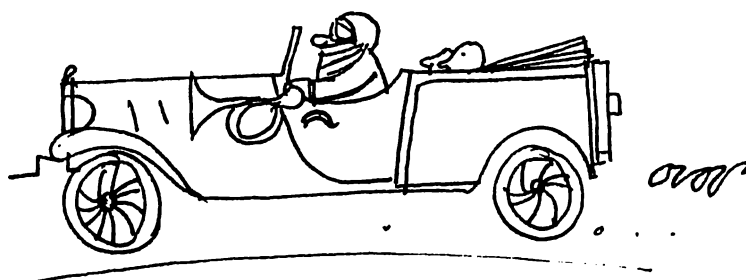

Hvis København var målet, havde man i forvejen entreret med en fører til at lede flokken rundt i virvaret af gader med et for Vejby-børnene fantastisk mylder af mennesker og biler. Der var om formiddagen oftest berammet et virksomhedsbesøg på Familie-Journalen, Fordfabrikkerne eller måske Carlsberg, hvor man kunne tylle sig med alt det sodavand, man kunne rumme, oven i købet i alle farver og afskygninger. Det gav tit anledning til konkurrence om, hvem der kunne konsumere mest, hvorefter degnen i de følgende timer måtte holde udkig efter toiletmuligheder for de "værdigt trængende". Zoologisk have, Rundetårn og en sejltur i havnen hørte også med til programmet for en københavneretur, der altid sluttede med besøg i Tivoli.

I Carstensen's gamle have fik man lov at gå på egen hånd, dog mindst to og to sammen, men med udtrykkeligt pålæg om at møde op ved "Plænen", når der skulle være optræden kl. 19. - Det skete også, at hele flokken gik i koncertsalen, hvor de fleste af deltagerne havde deres første oplevelse af den art. Det var så bagefter spændende, om alle var samlet, inden man gik over gaden til Hovedbanegården. En enkelt gang hændte det, at en brødebetyngt, distræt elev kom halsende i sidste sekund - fortabt som han havde været i alle de herligheder, som Tivoli bød på, og som en lille landsbydreng havde vanskeligt ved at rive sig løs fra. - Trætte og forspiste, snavsede og lænset for de sidste skillinger nåede man ud på aftenen hjem til den lille by, hvor en del forældre var mødt op for at hente deres afkom, som lod hurra-råbene gjalde, når toget rullede ind på stationen.

En blanding af udflugt og undervisning var turene til stranden om sommeren. Hvis vejret var til det, havde man i juni og juli måned altid badetøjet med i skole, og efter middagsfrikvarteret gik det på cykel de to kilometer ud til Vejby strand til badelivets glæder.

I de første åringer kørte degnen i sin bil derud med familien og enkelte børn, hvis cykel var punkteret, eller som måske slet ingen havde. På stranden var der omklædning i flæng, og dengang var badekåber en luksus, som kun de rige københavnere i sommerhusene kunne tillade sig. Med stor behændighed klarede man blufærdighedsproblemerne ved hjælp af et håndklæde - pigerne og drengene holdt sig dog altid på hver sit område. Og så var det om at komme først i, så man rigtig kunne sprøjte på de efterkommende - og medlidende betragtede de arme "dævle", der havde vandskræk, og som knap turde vove sig ud på den lokkende sandrevle, hvis vandet nåede op over knæene.

Degnen legede og opmuntrede og fik ægget mange til at tage de første forsigtige svømmetag, men med strengt forbud til de dumdristige mod at vove sig ud, hvor man ikke kunne bunde. Skrækkelige begivenheder med lærere, der kom hjem med færre børn, end de var taget ud med, spøjte hele tiden i baghovedet, og degnen og hans kone havde et øje på hver finger, så længe badningen stod på. - Siden legede man på stranden, pigerne plukkede kodrivere på de høje skrån-ter, der i denne tid var helt gule, og drengene dupe-rede pigerne med halsbrækkende kolbøtter ned ad de stejle skråninger. Var det rigtig varmt, kunne der blive lejlighed til endnu en vandtur, inden turen gik hjemad. Jævnligt klarede eleverne selv hjemturen, da degnens gerne ville blive ved stranden og nyde den medbragte eftermiddagskaffe.

Frihed er det bedste guld,
 som sol bestråler over muld,
 lad den dit smykke være!
 Ja, dersom du dig selv har kær,
 da hold den mer end livet værd!
 thi frihed følger ære.

Myndighederne.

Skolens nærmeste foresatte var skolekommissionen, der altid havde præsten som formand. Den holdt kun møde, hvis der var noget, der skulle aftales - og det var der ikke hvert år! - Når alting gik, som det skulle, var der jo ingen grund til at spille folks kostbare tid med unødvendige møder, og i Vejby skole var der som regel ingen problemer. Degnen regerede som en anden enevældig konge - "den oplyste enevælde" var for øvrigt en af hans kæpheste, som han hyppigt red på, ikke mindst når han som referent til "Frederiksborg Amts Avis" havde siddet og overværet de endeløse, langtrukne sognerådsmøder, hvor diskussionerne ofte forekom ham ørkesløse og latterlige. Noget udpræget demokratisk sindelag lå ligesom ikke rigtig for ham, og inden for sine egne enemærker skar han jævnligt igennem med sine afgørelser uden smålig skelen til "oppositionen".

Sognerådet var det forum, som skulle tage stilling til alle bevillinger til skolen og herunder til degnens bolig. Til varetagelse af dette sidste kom der hvert år en flok på tre mænd - kvinder var dengang ukendte i forbindelse med sognerådsarbejde - og de tre kiggede på skole og bolig, inde og ude, og bestemte, hvad der skulle males og tapetseres, fornyes eller på anden måde forbedres.

Hver af skolerne i kommunen havde en skolepatron, som degnen kunne henvende sig til, hvis der skulle købes

noget ekstraordinært undervisningsmateriale. Egentlige skolebøger købte man ikke i de første mange år - man havde jo de gode gamle læsebøger m.m., som holdt i mange år, selv om det ikke var alle elever, der havde taske til at transportere tingene i. Sommetider kom man med sagerne pakket ind i papir - i enkelte tilfælde endda i avispapir. Normalt var der ingen problemer for degnen med at få de skrivebøger og regnehæfter, der skulle til; dog var det i krisetiden omkring 1930 nødvendigt at indskrænke sig til det allernødtørftigste. Man ville have korset sig og forsvoret, at det var muligt, at kontoen for undervisningsmidler kunne antage de dimensioner, den har nået i dag, hvor bl.a. kopimaskinerne sprøjter deres daglige regn ud over klassens hoveder. - En overgang fik degnen tildelt en skolepatron, som var LS-bonde på en af de store gårde i sognet, og det var ved at sætte ham grå hår i hovedet. (Og dem havde han ikke ret mange af!). Sparelysten blev i den tid drevet helt ud på overdrevet. Der blev knapt nok råd til nye blyanter og penne, når de gamle var slidt op til sidste millimeter.

I sin irritation greb degnen til at skrive separate ansøgninger til sognerådet (det ærede!) om tilladelse til indkøb af et dusin blyanter, en pakke stillebøger, en æske penne m.m. Da det havde stået på nogen tid, bad sognerådsformanden, et besindigt og stilfærdigt menneske, degnen om at indstille "bombardementet" og bare købe ind, som han havde været vant til. Så skulle han (sognerådsformanden) nok tage ansvaret. Målet var nået! Og alt gik videre i sin støtte og rolige gænge. En lille hoveren fik degnen lejlighed til i denne periode! Rengøringsdamen havde af skolepatronen fået besked på at købe den årlige fernis til skolens gulve og skoleborde hos en købmand, hvor der var til at få en billig slags, der kostede et par øre mindre pr. dunk end andre steder. Resultat: O vé, o vé, o plage! Da børnene efter endt sommerferie satte sig ved bordene, klæbede bøger og hæfter sig fast til bordpladen med den billige fernis - og da man ville rejse sig, hængte kjoler og bukser fast på bænken. Ramaskrig! Forældreprotester! Lang artikel af degnen til avisen (en artikel, som for øvrigt cirkulerede i landets aviser i den følgende tid). Et stort og besværligt og bekosteligt arbejde med fjernelse af den dårlige fernis forestod - og børnene fik ferien forlænget.

En hård negl kunne han være, degnen - ikke let at hamle op med i en diskussion. Gjaldt det en efter hans egne meninger retfærdig sag, skyede han ikke mange midler.

Engang fik han en helt anden myndighed på nakken, Danmarks Lærerforening. Degnen havde gennem lang tid som førstelærer fået utallige henvendelser og beklagelser over forholdene i den lille forskole nede i den anden ende af byen, hvor en lærerinde regerede med de to mindste klasser. Hun var efterhånden frygtet af alle børn med undtagelse af nogle få kæledægger. Med hårdhændede metoder holdt hun justits blandt sine "undersætter", som jævnligt fik den bare ende på komedie eller blev sat i skammekrogen med trusler om al verdens ulykker, hvis man vendte sig om eller kom uden for døren, hvor nogen endda påstod at skulle stå med hovedet inde i den høje traskoreol. En raffineret straf bestod i, at man i evigheder skulle sidde og stirre på et bestemt søm oppe på væggen. Havde man uden for skoletid været nede at lege i "Sandgraven", der lå ved siden af hendes skole, fik man en ordentlig skylle den næste dag i klassen. Meget blev gjort for at takkes hende. Man mødte f.eks. i frikvarteret op ved hendes køkkendør for at tilbyde at plukke græs på engen til hendes høns, eller man malede kaffe på den gammeldags kaffemaskine, hvis man da ikke ligefrem tilbød at muge under hendes høns efter skoletid.

I klassen var hun kendt for at være alle tiders rap-penskralde, som man frygtede at skulle op og vise sin tavle eller sin bog. Talløse eksempler på grædende børn, som næsten ikke var til at drive til hendes skole, børn, som kom hjem med våde bukser af skræk, fik mange forældre til at røre på sig, og da degnen selv gennem egne unger fik syn for sagen, kla-

gede også han over de barske metoder, hun anvendte. En kreds af forældre foranstaltede en underskriftindsamling, men da også førstelæreren skrev under på den, måtte lærerforeningen gribe ind; selv om forholdene var nok så grelle - en kollega måtte man ikke gå imod, fik degnen at vide af formanden, K.A. Kristensen, Karise, som i højstegen person tog den lange rejse til Vejby for at tale med den formastelige - og for at skaffe sig førstehåndskendskab til sagen. - Den blev i første omgang dysset ned, men efter et par år følte lærerinden dog jorden brænde under sine fødder. Hun tog sit gode tøj og rejste sammen med sin hushjælp, en ældre dame, fra byen. - Alle åndede lettet op, og en ny æra begyndte i den lille forskole, hvor kærlighed og tryghed fik tingene til at gro og sætte blomst.

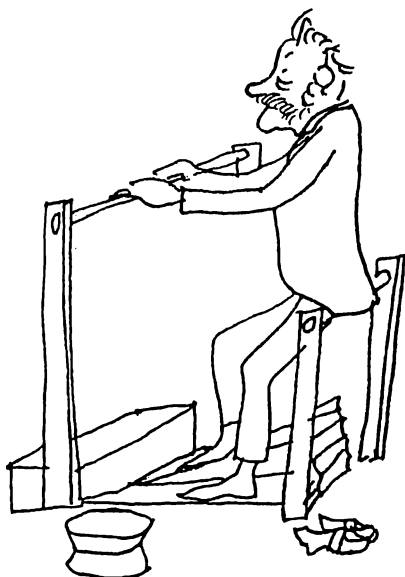
Jeg elsker den brogede verden
trods al dens nød og strid;
for mig er jorden skøn endnu
som i patriarkernes tid.

Kaalund.

Kirken.

Enhver lærer på landet var før i tiden tilknyttet sognets kirke - enten som kirkesanger eller som organist. Alle opslag om ledige stillinger meddelte samtidig, hvilket af disse gøremål, der var knyttet til embedet. Vejby-deggen blev organist og bestred det kirkelige arbejde til sin afsked med byen - dog i de sidste par år som kirkesanger.

Højt hævet på sit pulpitur bagest i kirken og med den gamle La's Jør'n som bælgræder ledsagede han troligt søndag efter søndag og ved alle de øvrige kirketjenester som bryllupper og begravelser salmesangen, der anførtes af nabolæreren. Det var ikke altid, de to blev færdige nøjagtig på samme tid. Vejby-deggen yndede et noget hurtigere tempo end nabodeggen og prøvede at forcere takten, når det blev ham lidt for langsomt.

Den gamle bælgræder kunne ikke undvære sin snus under den langvarige foreteelse, mens han sørgede for luft under vingerne til organisten, og han måtte da også have sin spytbakke stående ved siden af den store pedal, som han kæmpede med. En enkelt gang imellem var han kommet for sent i gang med pedalen, og det obligate korsvar blev en lille, hæs og pibende lyd, som fik folk nede i kirken til at vende hovederne.

I den første halve snes år var det provst Haagen-Müller, der var sognepræst, og han kunne, som degnen sagde, holde en prædiken, der var sammensat af lutter salmevers, der blev kædet sammen på behørig vis. - Mens præsten var på prædikestolen, satte degnen sig om på den anden side af orglet og tog sig et lille hvil og var vel ikke langt fra at blunde lidt ind imellem, men var dog altid sikker på at være på pletten, når der blev sagt amen. Der blev prædiken adskilligt længere dengang end i dag, og havde degnen undtagelsesvist glemt et eller andet derhjemme, kunne han i ro og mag nå at hente det, mens præsten talte.

Engang havde degnen aftalt med sin kone, at de efter kirketid skulle mødes på stationen, hvor det efter beregningerne lige akkurat kunne lade sig gøre at nå et tog til Hillerød og derfra videre til København. Degnekonen mødte op som aftalt, toget kom, men trods velvilje fra stationsforstanderens side - han lod toget holde et stykke tid - lykkedes det ikke degnen at nå frem i tide, toget afgik stærkt forsinket uden degneparret. Det viste sig, at ordet havde taget præsten med sig på stærke vinger, så han havde glemt både tid og sted, og hans amen faldt langt senere end beregnet.

Nede i kirken sad folk langt op i tiden, som det var skik fra Arilds tid, delt op i damer til venstre og herrer til højre. Hattekroge var der da også kun i herresiden, idet mændene efter gammel skik tog hovedtøjet af i kirken, mens damerne netop beholdt det på. Hvis man ville til alters, skulle man dengang have "bestilt plads" mindst dagen før ved at give besked til degnen, som skrev navnene i den aflange, smalle og tykke altergangsbog. Ofte havde skolebørnene forældrenes "bestilling" med i skole. Telefon var det jo kun ret få, der havde i den første tid.

Ved dødsfald i skoledistriktet var det degnens opgave at tage ud til hjemmet for at synge ud, som det kaldtes, når den afdøde nogle dage inden begravelsen skulle føres fra hjemmet til kapellet. Ofte foregik det ved den åbne kiste, hvor familien var samlet. Der blev sunget, bedt og eventuelt holdt tale, inden låget blev skruet på kisten, som så under salmesang blev båret ud til den ventende rustvogn. Tit og ofte måtte man på grund af de smalle døre i mange ældre huse ty til at fjerne vinduer og en sprosse for at få plads til, at kisten kunne slippe ind og ud af huset. - På vej til kapellet var det almindeligt, at folk havde strøet grønt fra stedsegrønne buske ud for deres indkørsel for at hædre den henfarne. I kapellet var der igen salmesang og bøn, inden den døde blev overladt til sig selv i det uhyggelige kapel på kirkens nordside.

På selve begravelsesdagen var det en selvfølge, at degnen gav børnene fri til middag, for at han kunne nå at klæde om og komme på plads, inden højtideligheden begyndte. Oftest var det også degnen, der efter jordpåkastelsen på familiens vegne takkede følget for deltagelsen og inviterede til den næsten obligate begravelseskaffe i forsamlingshuset, der meget bekvemt lå lige i nærheden.

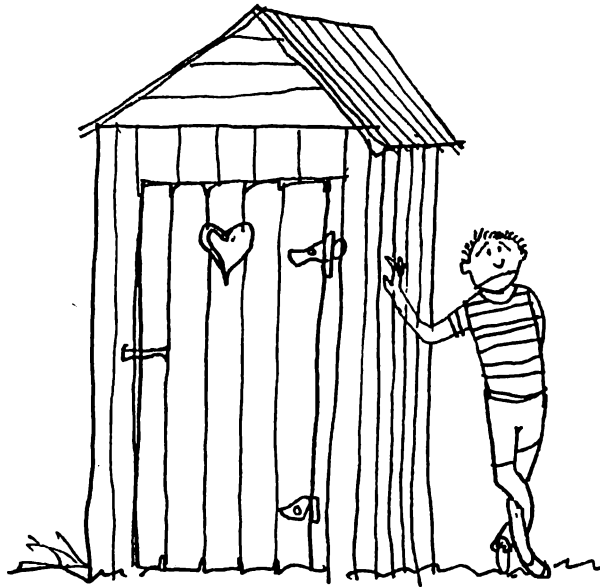
De tider, hvor degnen også havde til opgave at betjene kirkeklokken, var forlængst ovre, da degnen kom til Vejby. Der var fast graver og ringer, og den gamle La's Jør'n var en venlig sjæl, som gerne lod byens børn gå med op i tårnet, når solen skulle ringes ned. Til daglig var lyden af kirkeklokken et dejligt og forjættende indslag i landsbyens liv. Grundtvigs salme "Kirkeklokke, ej til hovedstæder støbtes du, men til den lille by" virkede indlysende - behøvede ingen lang forklaring for at forstås af skolebørnene. Men når man, især første gang man prøvede det, stod lige ved siden af, når kæmpeklokken blev sat i sving og begyndte at runge, så mure og træværk dirrede, blev man grebet af frygt og bæven - så voldsomt havde en lille barnehjerne ikke forestillet sig, at det lød. - Man holdt sig for ørerne, mens man kiggede ud ad de store glughuller, som til alle sider åbenbarede de skønneste udsigter. Her lå hele ens verden udbredt, overskuelig og venlig, i en drømmedis og i skæret fra den nedgående sols stråler. Mod vest Tisvilde hegn, mod syd Askemosen og bakken med Holløse og Ørby, mod øst Valby hegn og Blistrups lille markante knold og mod nord havet, der mødtes med himlen et sted langt derude, hvor man i klart vejr kunne skimte den lille Hesselø, mens Kullens blånede bjerge tegnede deres karakteristiske profil på den anden side af Øresund. - Ensom og majestætisk lå kirken dengang på sin bakke og rugede som en høne over sin sværm af huse og gårde nedenfor; Vejby - den lille by med sine mennesker, der var bundet sammen i et skæbnefællesskab, og som kom hinanden ved i en grad, som nutiden måske kan have svært ved at forstå - det Vejby og de mennesker, som var skueplads og optrædende i denne minderække.

Knud Brøns.

Et mangeårigt tilbageblik

Da jeg begyndte på Vejby skole i maj 1950, var her fire lærere, hvoraf de to var fra Unnerup skole, som blev nedlagt. Det var Svend Larsen, som senere blev skoleinspektør samt Kristine Pedersen; så var her Dina Drachman, som kom fra forskolen her i Vejby og lærer Brøns, som var på den gamle skole.

På den gamle skole var der kun ét klasseværelse samt gammeldags das i gården.

Så blev den nye skole bygget og stod færdig i 1951 og indviet i oktober. Her var åbent hus, så befolkningen kunne komme og se de nye lokaler, og alle syntes, det var en meget stor og flot bygning - nu var her fire klasseværelser samt gymnastiksal og offentligt bibliotek, som var åbent to dage om ugen. Biblioteket blev også brugt som

håndarbejdslokale og siden også som klasseværelse. Her var også kommet et sløjdlokale, hvor børnene lavede mange fine ting, et skolekøkken var her også, som Kristine Pedersen ledede i mange år, og hvor børnene lærte grundig husholdning. De gik altid med forklæde og kappe i køkkenet, det havde de syet i håndarbejde. Der var også indrettet vaskerum i forbindelse med køkkenet, men der var ikke vaskemaskine eller tørretumbler - børnene klarede hele vasken selv på gammeldags vis. Der var dog en elektrisk gruekedel, hvor tøjet blev kogt, så skrubbete man det på vaskebræt, og om sommeren blev tøjet tørret ude i haven. Her var en stor håndrulle, hvor de rullede viskestykker og andet. Forklæder og kapper strøg de.

Når vi havde forældremøde, var det hele skolen på samme tid. Disse møder blev holdt i gymnastiksalen, hvor det til tider kunne gå livligt til.

En gang om året havde vi årsprøve. Det var en stor og festlig dag, hvor skolekommissionen var til stede og spiste frokost.

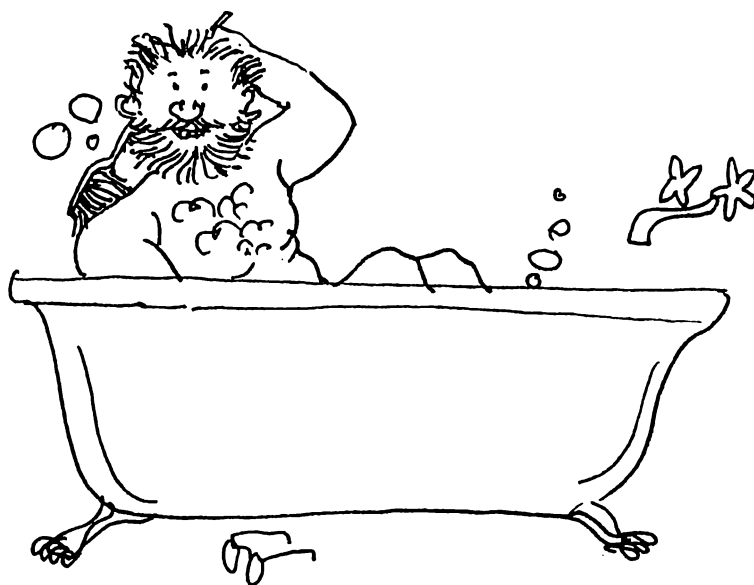
Børnene mødte festklædte, og mange havde forældrene med. Det arbejde, de havde lavet i årets løb, var lagt frem. I sløjdsalen var der en udstilling med deres arbejder og ligeså i håndarbejde. I de enkelte klasser var deres skriftlige arbejde - regning, diktat, genfortælling, stil - lagt frem. Så kunne skolekommissionen og forældrene gå rundt i de forskellige klasser og høre på undervisningen og se på elevernes arbejder.

Hvad der også var anderledes dengang, var når klokken ringede ind til timen. Så skulle alle børnene stille op i rækker. Der var malet båse fra nr. 1 til 7 - der skulle man så stå helt stil-

le. De klasser, der stod mest stille, blev så kaldt ind først, men hvis de begyndte at løbe, blev de kaldt tilbage og måtte stille op i rækken igen og måtte så vente med at komme ind til sidst.

Vi havde mange aktiviteter på skolen om aftenen. Det var fra 1. oktober til 1. april, hvor der var mange forskellige kurser, bl.a. havde vi en foredragsrække, som blev ledet af provst Honoré - det var hver onsdag, hvor der deltog 70-80 mennesker. Det var et stort arbejde at arrangere det hver uge. Det blev holdt på den lange gang; vi havde nogle lange bordplader og bukke, som så skulle stilles op, og der skulle dækkes bord og bages kager. Jeg lånte en stor junge med taphane, som jeg lavede kaffen på, ovre fra missionshuset.

Der er vist også mange her i Vejby, der kan huske vores badeaftener.

Vi havde offentligt bad - her var 2 badekar samt brusebad. Karbad kostede 1 kr., men blev senere gratis, brusebad kostede ikke noget. Om tirsdagen badede damerne fra kl. 16 - 18, om fredagen var det for mænd fra kl. 18 - 20. Der var meget stor søgning, da det ikke var almindeligt at have badeværelse hjemme. Ved højtider såsom jul kunne klokken godt blive mange, før vi var færdige, og det kunne også knibe med det varme vand - alle skulle jo bade. Men det var kun om vinteren, dette foregik.

Gymnastiksalen var også i brug hver aften - til badminton, gymnastik og folkedans. Den var til stor glæde for det meste af Vejby - før måtte man bruge forsamlingshuset.

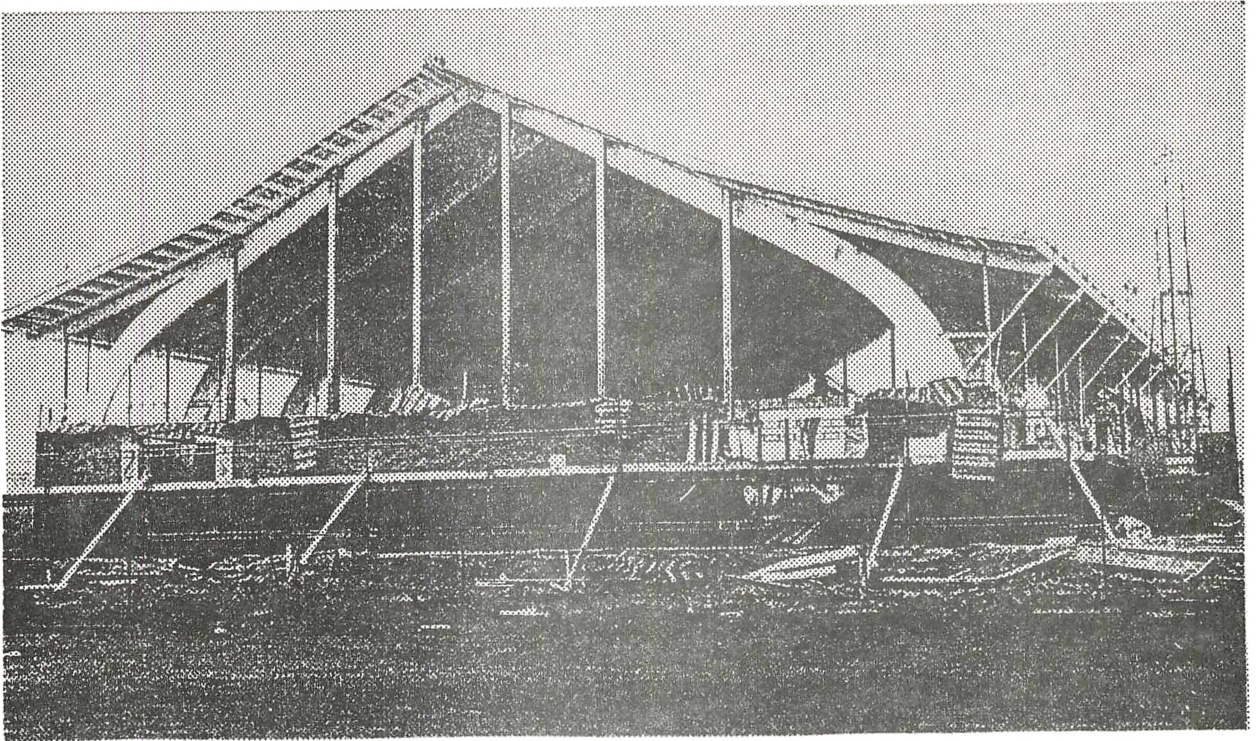
Vi havde jo fået centralvarme på den nye skole, men jeg fyrede med kul, og det var meget besværligt. Her var to store kedler, og der skulle også tages aske ud, så da vi fik oliefyr i 1957, var det en stor lettelse - det var jo noget nemmere.

Lige inden kommunesammenlægningen fik vi lavet swimmingpool. Den var til stor glæde for børnene og besvær for mig, da der skulle bruges megen tid på at holde poolen ren og vandet på den rette temperatur og surhedsgrad. I skolens sommerferie var her svømmelærere, så kunne alle børn - også landliggerbørn - komme og lære svømning, og det var jo en glimrende ting.

Poolen blev gravet op, da skolen skulle udbygges, men tanken var, at den skulle bruges igen, bare flyttes, men ingen ved, hvor den blev af.

Ja, meget har ændret sig fra dengang og til nu.

Lillian Pedersen.

VORT SIDSTE BYGGERI ????

Forberedelse til dragefestival (1982)

Lucia-optog i blok A

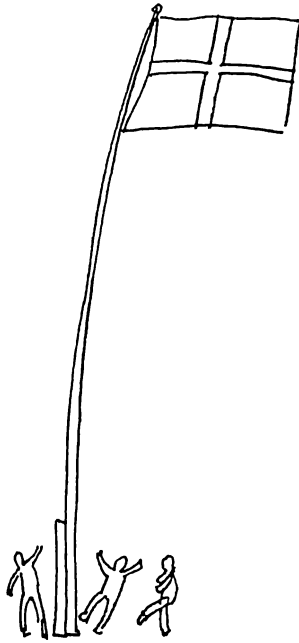
Vejby skole blev en del af mit liv

En sommerdag i august 44 kom en lille, ny borger til verden i den gamle rytterskole på Gl. Skolevej. Ungen, der skreg i den gamle skolestue - det var mig. Mine forældre boede til leje der indtil 1947.

Om det nu var denne start på mit liv i den gamle skole - med lærerindeskolen ved Sandgraven som nabo - der fik betydning for mit senere livsforløb, skal jeg ikke kunne sige, men pudsigt var det dog, at jeg som voksen kom til at bo i den samme gamle skole, da jeg i 1970 blev ansat som lærer ved Vejby skole på Tisvildevej.

Nu lidt tilbage i tiden til 1951. Vejby skole havde gennemgået en stor om- og tilbygning i dette år og stod som en flot, moderne skole med en klassefløj med 4 klasselokaler, samt husgernings- og sløjdlokale i kælderen. Endvidere havde man fået gymnastiksal, bibliotek og pedelbolig samt embedsboliger for 3 lærere.

I denne flotte, nye skole (nu kaldet gamle bygning) begyndte jeg min skolegang den 1. april 1952. Overvældende at stå der i skolegården med Dannebrog vajejende over sig. Helt alene, uden far og mor, blandt en masse børn; det blev for meget for den lille pige med fletningerne. Jeg stod og tudede, men fik en trøstende hånd af lærer Larsen. Se, det var min entré på Vejby skole. Vi var en 1. klasse med 32 elever, hvilket ikke var usædvanligt dengang. Bordene havde faste bænke, og de stod på 3 rækker, så vi kunne skam sag-

tens være der! Klasselokalerne i gl. bygning er de samme i dag - størrelsesmæssigt - som dengang.

Vejby skoles lærerstab var dengang: Lærer Brøns, lærer Larsen, frk. Petersen og fru Drachmann, og de boede på og ved skolen. Den nuværende skoleklub var et hus, delt i to lejligheder, og her boede lærerinderne. Huset ved siden af havde lærer Larsen, og Brøns havde som førstelærer den store embedsbolig i hovedbygningen fra 1912.

Jeg blev hurtigt glad for at gå i skole. Fru Drachmann blev min klasselærer, og hende kunne jeg godt lide, måske især fordi hun lod os synge i børnekor ved Tibirke kirke, hvor hun var organist. Her deltog vi så ved forskellige højtider. Det var spændende, syntes jeg. Vi kom også hjem hos hende privat og fik chokolade og boller. I disse første år af min skoletid fik jeg lyst og interesse for at synge, og jeg er nu for 13. år i træk med i Vejby-Tibirke koret.

Efter 5. klasse flyttede jeg over til Helsingørskolen for at komme i mellemskolen. Det var en ny lærer på Vejby skole, Werner Petersen, der fik min far

overtalt, så jeg fik lov at læse videre. "Hun har nu bedre af at komme ud og bestille noget," sagde min far.

Vi børn fra Vejby og omegn kom dog alle på skolen i fritiden. Der var gymnastik og badminton om vinteren i gymnastiksalen, ja, et år var der såmænd også folkedans. Skulle man låne bøger, var der bibliotek, som brugtes både i og uden for skoletid.

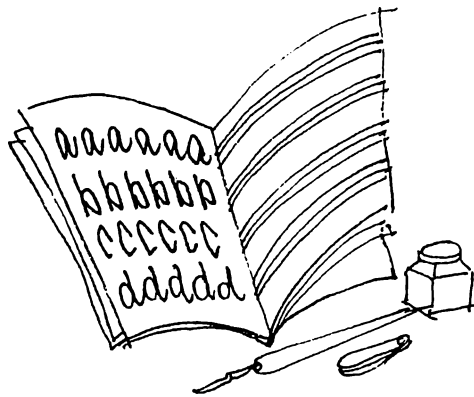
Ungdomsskolen havde også hold om aftenen. Bl.a. gik jeg til madlavning, for det kunne man ikke få undervisning i på realskolen.

Da den årlige skolefest med skolekomedie i slutningen af 50-erne blev tradition, holdtes den i forsamlingshuset. Her kunne også gamle elever komme med.

I årene, mens jeg var under uddannelse på gymnasiet og senere på seminariet, havde jeg stadig kontakt med min gamle klasselærer. Hun var uddannet som forskolelærerinde og havde bl.a. en del specialundervisning, men med årene fik hun det svære med at styre børnene og holde tilværelsen i skolen ud.

Da jeg besøgte hende i sommeren 69 efter at have taget lærereksamen, sagde hun: "At du gider at være lærer, det forstår jeg ikke! Børnene er i dag så frække!"

Min første skrivebog fra 2. klasse havde hun gemt i alle disse år, og den gav hun mig nu tilbage og ønskede mig held og lykke i min gerning. Jeg skulle imidlertid holde sabbatår det første år, og det passede fint, for næste forår fik jeg min søn.

Skæbnen ville, at jeg således ikke havde job bortset fra at hjælpe mine forældre i slagterforretningen sommeren 1970. Fru Drachmann døde nu pludseligt i sommerferien, og lærer Larsen, som på det tidspunkt var førstelærer, overtalte mig så til at tage fru Drachmanns skema. Det blev som klasselærer for en 1. klasse, en masse pigegymnastik og 11 sangtimer om ugen.

Således startede altså min lærergerning og tilbagevenden til Vejby skole. Skoleåret startede senere dette år, omkring den 20. august, da en større ombygning ikke var færdiggjort. På det gamle loft over førstelærerboligen var der nu blevet indrettet to små klasselokaler samt et formningslokale. Disse lokaler huser forresten i år vores 10. klasse.

I august 1970 blev der ansat 5 nye lærere: Margaret Tarbo, Grethe Lottrup (nu Mårum skole), Vilmar Thorsen, Cay Kristiansen og jeg selv. En ny epoke var startet, for første gang blev der oprettet børnehaveklasse.

I løbet af 70-erne blev der bygget en del nye huse i Vejby, og som følge deraf steg elevtallet; det blev derfor nødvendigt at oprette 2 klasser på hver årgang. Hurtigt havde vi pladsmangel, og lærerrådet var med til mange møder, hvor udbygningsplaner af

skolen blev drøftet. Først i slutningen af 70-erne og begyndelsen af 80-erne kom udbygningen af skolen med blok A, B og C og til sidst sportshallen.

Miljøet og atmosfæren på den lille landsbyskole gik fløjten. Udviklingen gik stærkt, og ind imellem kunne man godt længes tilbage til det gamle lærerværelse, hvor vi sad omkring bordet som én stor familie. Ikke så mange møder med orientering og information, for alle kendte alle og evt. problemer.

Nå, men man må jo følge med udviklingen, og det har jeg som "indfødt" haft lejlighed til her i vores lille by og på skolen. Det er spændende at følge børnene. Man har sommetider kendt deres bedsteforældre og gået i skole med deres forældre. Når man går ned i børnehaveklassen ved skoleårets start og hilser på de nye elever, er det ofte, at man kan genkende træk og se, fra hvilken familie de kommer. Måske har de haft store søskende o.s.v. Det er fascinerende. Skolen blev en del af mit liv. Siden 1. verdenskrig har min far og hans familie og senere mine søskende, jeg selv og mine børn gået i Vejby skole. Når jeg bladrer i de gamle klasse-, eksamens- og vaccinationsprotokoller, støder jeg hele tiden på navne, hvor jeg har hørt om personerne eller selv kendt dem. Der er masser af lokalhistorie i disse gamle ting. Man kan ikke blot læse, hvilke elever, det drejer sig om, men hvem der er deres forældre, hvad forældrene lavede, og hvor de boede. Gårdsnavnene er altid skrevet også.

Nok om det. De 17 år, jeg har været her på Vejby skole som lærer, har både mørke og lyse minder - dog flest lyse, og dem vil jeg helst huske.

For tredje gang er jeg nu klasselærer for en gruppe børn, og nu er de gamle elevs børn begyndt at komme i skolen.

Dagbog 1959-60

Pr. 1/8 1960 blev lærer E. Fjeldal Jensen, f.d. 29/3-35, dim. 58, Ranum - kaldet til lærer ved Vejby skole.

- 31/8-60: Skolens fire ældste klasser deltog i skoleidrætsstævne i Blistrup.
- 9/9-60: Samtlige lærere til instruktionskursus i Helsingør.
- 26/9-60: Månedsløv.
- 13/10-60: Forældredag.
Forældrene til eleverne i 1., 2. og 3. klasse var i forvejen indbudt til at overvære en ganske almindelig skoledag. Glædeligt at se, at mange forældre viste interesse for en sådan dag, hvor de også havde lejlighed til at tale med lærerne om de forskellige problemer. Ca. 25 forældre mødte op. Absolut en succes!
- 17/10-22/10: Efterårsferie.
- 26/10-29/10: Ekstra ferie p.g.a. vandværkets i-standsættelse!
- 9/12: Månedsløv til juleindkøb.
- 23/12-3/1 incl.: Juleferie.
- 8/2 og 10/2: Forældremøder (st. børn). Onsdag d. 8. var indkaldt til møde med erhvervsvejlederen hr. lektor Nicolajsen, Hil-

lerød - mødet aflystes p.g.a. manglende tilslutning. Kun 8-10 forældre havde meldt sig.

10/2:

Forældremøde (små børn). Emne: Børn som har vanskeligt ved at følge med. Indledning v. lærer Kn. Larsen, Tisvilde. 56 forældre til stede.

10/3:

Elevfest i forsamlingshuset. 5. kl. havde indstuderet "Manden med sækken", (Brøns instruerede), og børn fra 1. og 2. klasse optrådte med sang. Deltog ca. 120 børn og ca. 100 forældre.

Svend Larsen.

En „regnorms“ liv

Det var en selvhøjtidelig ung mand med sine meningers mod - den knap 14-årige knægt med det vildtvoksende hår og de nærsynede øjne. En oprørstrang glødede i et indgroet demokratisk fundament - baseret på en opdragelse med elementære moralbegreber i højsædet...

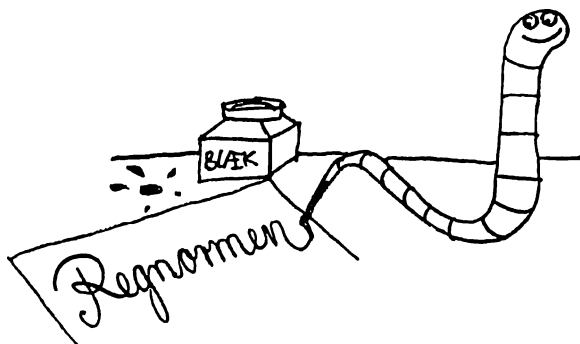
Vi var for unge til 60'ernes blomsterrevolution og for gamle til bare at være børn - syntes vi. Årstallet var 1972. For 7. klasse på Vejby skole var tiden ved at rinde ud for et forløb, der var startet i 1965. Syv år for et kuld født i 1958 - syv år med jordskred i folkeskolen og i samfundet. Mønstre og normer var i opbrud.

Billede 1 - 1965: Klokken ringer. Samtlige elever stiller op to og to - pigerne forrest - i de hvidmalede båse ved halvtaget i skolegården, som er nummereret 1 til 7, første til syvende klasse. Overvåget af en gårdvagt med falkeblik for den mindste slinger marcherer klasserne en for en til deres lokaler. Læreren hedder "hr.", "fru" eller "frøken", pultene står på tre snorlige rækker - pigerne sidder altid i vinduesrækken. Hverdagen er præget af frygt for de større børn og respekt for læreren. Er der problemer med ro, orden og evner, falder straffen. En lærerinde har en hårdtslående saks som våben. Skolens leder er berygtet for sit raske tag i drengenes korte nakkehår, der hiver synderen præcis tre centimeter længere op, end han kan stå på tær!

Billede 2 - 1972: Kun et svagt rids af de hvide båse i skolegården er tilbage. Man er begyndt at diskutere indretning af klasselokalerne, der eksperimenteres med andre bordopstillinger - der argumenteres for at blive inde i frikvartererne, progressive elever kan endog, når det går vildt til, finde på at tiltale lærerne ved fornavn (det sker mest for at vise sig over for klassekammeraterne, for egentlig føles det vist stadig rarest at sige Kristiansen eller fru Frandsen...). Der tales om elevråd, orienteringsfag, vinterferie, legeplads m.m.

Jo, folkeskolen er i opbrud. Tingene udvikler sig, også på den lille landsbyskole i Vejby, hvorfra de fineste elever stadig skifter til Helsingørskolen efter 5. klasse. Andre venter til efter 7., hvor de fleste forlader skolebænken. Men det ændres nu. Næsten hele 7. klasse skal fortsætte på den helt nye Bjørnehøjsskole, hvor man står klar med endnu mere moderne principper - hvordan skal det gå, tænker forældrene...

På dette tidspunkt dukker "Regnormen" op af den frosne forårsjord. "Dette er ikke et tidsskrift for matematiklærere", står der på forsiden af det første nummer fra februar 1972. Vejby skole har fået et skoleblad, lavet af elever - for elever.

I fire måneder spreder dette nye tiltag skræk og rædsel i lærerkredsen - ingen kan føle sig sikker på ikke at blive ramt.

Redaktionen deler skidt og kanel ud til alle sider. Allerede efter det andet nummer truer censuren med lukning af bladet - situationen er kritisk. Redaktøren skriver en stor lederartikel om pressefrihed.

Ser sig selv som en anden Børge Outze i kamp mod en besættelsesmagt... Friheden sejrer - "Regnormen" lever videre - endnu tre numre, til skoleåret er slut.

"Regnormen" udkom i alt fem gange med den oprindelige redaktion. Det var en "rigtig" avis med nyheder, debat, lederartikler, krydsord, vittigheder... og ikke mindst annoncer! Økonomien var i orden. Skolen betalte alle materialer og sørgede for trykning, efter at redaktionens sekretær (og klasselærer!) havde renskrevet stencils. Redaktionen høstede overskud via annoncer fra byens handlende, som ikke blandede

sig i den redaktionelle frihed (siden har alle dog på nær én drejet nøglen om)!

En annonce kostede 5 kr.! På den korte tid opbyggedes en ikke ubetydelig formue på 150 kr. Hvad skulle der ske med den? Det blev redaktionens store diskussionsemne i de sidste dage. Et århundrede tidligere var Louis Pio stukket af med kassen til Amerika - vi delte vistnok det meste på en lejrskoletur til Bornholm...

"Regnormen" fik et kort, men hektisk liv. Det fortæller sig i historiens dunkle mørke, hvor navnet kom fra. "Regnormen" borede sig frem i et halvt år. En ubetydelighed, en sjov parentes - men et portræt af en tid.

Niels Jørgen Larsen.

Skolens stærke fodboldhold 1984

8. klasse på hyttetur i 1985

Vejby skoles lærerstab m.m. i 1986/87

Klip fra en dagbog 1975-87

Første gang, jeg stiftede bekendtskab med Vejby skole, var, da jeg i Danmarks Lærerforenings blad "Folkeskolen", nr. 5, 30. januar 1975 læste, at man søgte en skoleinspektør. I annoncen stod der:

Ved Helsingør Kommunes skolevæsen med tjeneste ved Vejby skole, 3210 Vejby, vil en stilling som skoleinspektør være at besætte pr. 1. april 1975.

Vejby skole er en to-sporet 7-klasset skole under udbygning. Inden for de nærmeste år vil skolen etapewise blive udbygget til en to-sporet skole med tre spor i overbygningen.

Der er brug for en leder, der i samarbejde med lærerråd og skolenævn vil deltage i planlægning og udbygning af en skole med en meget interesseret forældrekræds.

Nærmere oplysninger kan fås ved henvendelse til skolenævnets formand, Erik Kirknel, konstitueret skoleinspektør Lotte Frandsen samt skoledirektør Finn Lindhard.

Ansøgningen skulle indsendes inden den 18. februar 1975.

Jeg var blevet færdig som lærer i 1963 og havde siden været ansat ved Halsted-Avnede centralskole på Lolland. Jeg havde som lærerrådsformand været med i hele planlægningen af den udbygning, der fandt sted på denne skole i begyndelsen af 70'erne, så jeg vidste, hvad det drejede sig om.

Jeg havde gennem nogen tid kigget efter lederstil-

linger, men da jeg var meget glad for at være på Halsted-Avnede centralskole, var jeg ret kritisk indstillét. Jeg syntes imidlertid, denne annonce lød spændende og kontaktede derfor Erik Kirknel og Lotte Frandsen. Der blev aftalt et uforpligtende møde, hvor jeg og min kone skulle have lejlighed til at se skolen og snakke med nogle af lærerne og skolenævnsmedlemmerne.

Mødet foregik en lørdag formiddag på lærerværelset. Det var et virkelig hyggeligt møde. Jeg fik det bedste indtryk af skolen og af de mennesker, der var mødt op. Der blev, alt imens snakken gik, drukket kaffe og te samt spist franskbrød. Der var en meget hyggelig og afslappet stemning. En af lærerne sad og gav sin lille datter bryst! Både min kone og jeg følte, at skulle vi flytte, så skulle det være til Vejby. Da vi kom hjem, skrev jeg straks en ansøgning.

Den 27. februar var jeg til samtale, først med skolenævnet og efter frokosten, der blev indtaget i nr. 12, med skolekommissionen. Dagen efter fik jeg besked om, at skolekommissionen enstemmigt havde indstillet mig som nr. 1 til stillingen. Den 12. marts godkendte byrådet indstillingen, og jeg var så ansat som skoleinspektør ved Vejby skole fra 1. april 1975. Jeg gik nu en travl og spændende tid i møde.

Påsken faldt det år sidst i marts, så vi benyttede fridagene til at flytte. Det var ikke uden forhindringer. Det blev snestorm, og flyttevognen kørte forkert. Jeg fik fat i Lotte Frandsen, der lukkede os ind i lærerboligen Tisvildevej 13. Der ventede vi til langt ud på natten, hvor flyttevognen endelig dukkede op.

Vi havde af kommunen fået lov til at leje lærerboligen, det senere specialundervisningshus, i 3 måneder. "Huset", som lærerboligen i dag kaldes, skulle efter sommerferien bruges til undervisningsformål.

Den 1. april fik jeg en festlig modtagelse af både lærere og elever. Vi var alle samlede i gymnastiksalen, hvor man altid tog skoene af for at passe på det meget fint lakerede gulv.

Et par dage efter var der forårsfest på skolen. Her fik jeg lejlighed til at hilse på mange af forældrene. Jeg mærkede meget hurtigt stor interesse fra forældreside i skolens arbejde. Det var f.eks. en af forældrene, der var redaktør af skolebladet "Pulsen". Samarbejdet med skolenævnet var spændende og udbytterigt. Det var aktive og engagerede forældre, som i samarbejde med lærerne var meget optaget af at skabe den bedst mulige skole for deres børn. Man var meget demokratisk indstillet, så formandsposten gik på skift. Det viste sig imidlertid at være lidt upraktisk, så man enedes snart om, at Viggo Bentzon skulle være formand. Han var en fantastisk farverig og spændende formand, som altid var på pletten, når der var brug for ham.

Jeg var naturligvis meget interesseret i planerne for skolens udbygning, så da skolenævnet spurgte, om jeg ikke ville holde et foredrag for forældrene om udbygningsplanerne, sagde jeg straks ja.

Ved gennemgang af disse planer opdagede jeg, at kommunen i den sidst udsendte plan havde ændret på tidspunkterne. Den første etape var udskudt ca. $\frac{1}{2}$ år i forhold til de planer og oplysninger, der tidligere var udsendt, og som skolenævnet og lærerne

havde givet mig. Da jeg på mødet vedr. udbygningsplanerne oplyste om de ændrede datoer, blev alle meget oprørte. Det ville man bestemt ikke finde sig i. Skolenævnet og nogle andre aktive forældre og lærere organiserede lynhurtigt en underskriftindsamling blandt forældrene. Man protesterede mod udskydelsen af byggeriet og henstillede til byrådet, at man fastholdt den oprindelige plan, således at den første blok med nye lokaler stod klar til at modtage vores første 8. klasser til august 1976.

På et borgermøde, der blev afholdt i Helsingehallen den 16. juni 1975, afleverede Viggo Bentzon alle underskrifterne til borgmester Chr. Grønkjær. Viggo udtrykte forældrenes harme over udskydelsen fra talerstolen. Chr. Grønkjær prøvede at trække Viggo ned, men det lykkedes ikke. Viggo stod fast!

Det gik ikke helt, som man havde ønsket, men planen blev dog ændret så meget, at vi i november 1976 kunne tage de nye fag- og klasselokaler i blok B i brug. Fra august til november lejede skolen et lokale i forsamlingshuset samt et i idræts- huset. Det betød, at både Tisvilde og Vejby skolers 7. klasser efter sommerferien kunne starte som 8.a og 8.b på Vejby skole. Tidligere var disse skolers 8. klasser blevet sendt den lange vej til Bjørnehøjskolen.

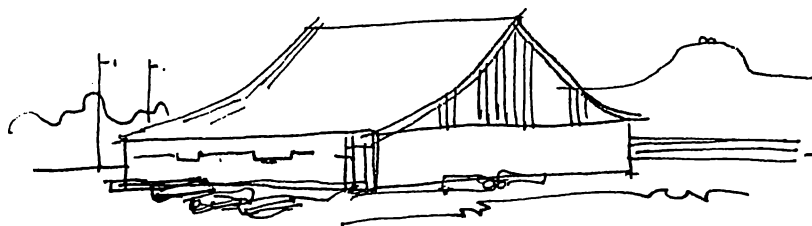
Det kneb meget med pladsen på skolen. Lærerværelset var så lille, at der ikke var siddeplads til alle, der var altid et par lærere, der sad i vindueskar- men. Det hjalp noget, da vi flyttede det ned i kæl- deren. Skolens kontor var så lille, at Grethe Frimodt, der var skolesekretær, og jeg måtte dele skrivebord. Grethe Frimodt, som også havde delt kontoret med den tidligere skoleinspektør Svend Larsen, havde af- fundet sig med den trange plads; men hun sagde dog til mig, at hun var glad for, at jeg ikke røg. Det havde før i tiden været lidt strengt at sidde i det lille lokale, når Svend Larsens cigarrøg lang- somt bredte sig som en tåge.

Vejby skole havde lige inden kommunesammenlægningen fået et dejligt friluftsbassin. Det var til stor glæde for eleverne i sommerhalvåret. Men det kræ- vede meget arbejde af Lillian, skolens pedel, at holde det rent. Det lå desværre i vejen for udbyg- ningen, så bassinet måtte fjernes, da man skulle til at bygge blok A, som stod færdig i august 1977. Vi havde nu både 8. og 9. årg. på skolen, som var vokset fra 205 elever i august 1975 til 321 elever i august 1977. Det stigende elev- og klassetal med- førte, at vi hvert år måtte ansætte mange nye læ- rere.

I 1977 var skolen blevet stor nok til at ansætte en viceinspektør. Man enedes om at ansætte Willy Ernst Jensen som skolens første viceinspektør, hvilket jeg var særdeles tilfreds med. Willy og jeg havde begge været lærere på samme skole, så jeg vidste, at han var dygtig, loyal, arbejdsom og kreativ. Det eneste problem var, at der ikke var plads til ham på kontoret. Det problem blev dog løst, da vi fik mulighed for at indrette et midlertidigt kontor i det gamle skolekøkken. Vi havde jo nu fået et dejligt nyt køkken i blok B. I det nye kontor fik Willy, Grethe og jeg hver sit skrivebord. Der var endvidere plads til et lille mødelokale i forbindelse med kontoret, så vi var særdeles tilfredse.

Vi var nu blevet så mange elever på skolen, at der ikke var plads i gymnastiksalen. Her kom Tisvilde skole os til hjælp. Vi lånte deres gymnastiksal til de større elever. Til gengæld kom eleverne fra Tisvilde til Vejby, når de skulle have sløjde og hjemkundskab.

Den 3. blok, der blev færdig i 1979, var administrationsblokken, der indeholdt: Lærerværelse, pædagogisk værksted, kontorer, mødelokale og skolebibliotek. Den blev bygget sammen med blok B. Planerne om at rive "Huset" ned og forlænge blok A blev ret hurtigt opgivet. Vi havde stadig hårdt brug for flere klasselokaler, så man valgte at bygge blok C, der indeholdt 6 lokaler, før man byggede sportshallen. Blok C var færdig i 1980. Det var en stor festdag, da vi den 1. oktober 1982 indviede Vejbyhallen. Ikke bare skolen, men også idrætsforeningerne i Tisvilde og Vejby, havde længe savnet en hal.

Ifølge de oprindelige udbygningsplaner mangler der dog en del endnu, inden skolen er færdigudbygget. Det var meningen, at blok C skulle forlænges mod nord med 4-6 klasseværelser, samt at der skulle bygges en bygning mellem blok C og hallen. Den bygning skulle indeholde omklædningsrum samt kantine. Men det dalende fødselstal og den stramme økonomiske situation har medført, at man har opgivet disse planer. Med i udbygningsplanerne er stadig en ombygning af den gamle bygning, som efter planerne skal indeholde faglokaler til formning, håndarbejde og maskinskrivning. De midlertidige lokaler, vi anvender til disse fag, er alt for små. Det vides ikke på nuværende tidspunkt, hvornår der er penge til denne ombygning.

Den store udbygning, der skete af Vejby skole fra 1976-1982, krævede megen tid, men det var også en spændende periode. Arkitekt H.P. Markussen, der stod for det smukke og gedigne byggeri, var meget lydhør over for skolens ønsker. Vi havde under hele byggeriet et meget fint samarbejde.

I 1978 kunne vi for første gang i skolens historie holde dimissionsfest for eleverne fra vores to 9. klasser, som havde aflagt folkeskolens afgangsprøve. Året efter kunne 10. årgang gå op til den udvidede afgangsprøve, så nu var skolen fuldt udbygget fra børnehaveklasse til 10. klasse. Den

pædagogiske udvikling på skolen blev hvert år ved ansættelsen af nye lærere tilført nye ideer. Ikke alle viste sig at være lige bæredygtige, men meget hurtigt blev vi enige om en få-lærer ordning. Der skulle være så få lærere som muligt om en klasse. Derved havde både elever, lærere og forældre meget større mulighed for at lære hinanden at kende. Det var med til at skabe mere ro og tryghed og gav samtidig mere sammenhæng i undervisningen.

Det næste skridt var at opløse den stive lektionsopdelte skoledag. Et stort skridt i den rigtige retning blev taget, da vi, som den første skole i kommunen, indførte en modulordning. Undervisningen kunne nu fortsætte 2 timer i træk uden afbrydelse. Til gengæld fik vi så nogle længere pauser, hvor børnene havde mere tid til at få leget færdig.

Når eleverne fra Tisvilde skole skulle begynde i 8. klasse på Vejby skole, ville vi naturligvis gerne have dem til at falde så godt til som muligt. Det knob lidt med de første årgange, men da vi begyndte at blande eleverne fra Tisvilde og Vejby ved simpelthen at bryde de gamle klasser op og lave nogle helt nye, skete der en mærkbar ændring. For yderligere at ryste eleverne sammen er der blevet tradition for at arrangere en hyttetur for hele 8. årgang umiddelbart efter sommerferien.

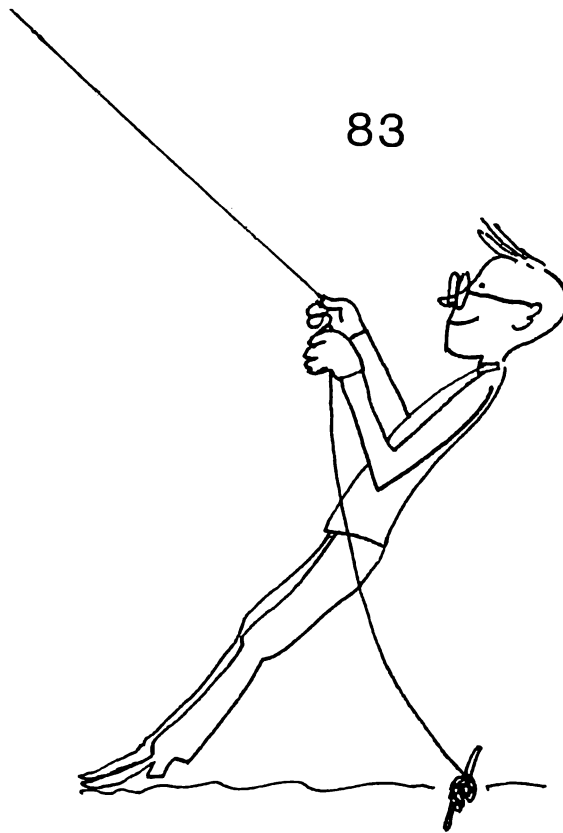
Skolens bygningsmæssige struktur lægger op til et samarbejde mellem de klasser, der er i blok sammen. Dette er i stigende grad blevet udnyttet til gavn for både elever og lærere.

Vi har efterhånden skabt en række traditioner ved Vejby skole, som jeg mener, det er værd at bevare. Hvert år i december laver 4. årgang Luciaoptog. De

går ikke bare på skolen, men glæder også beboerne på plejehjemmet Trongården med et besøg. Senere i december holder vi juleafslutning i Vejby kirke. I gennem mange år havde vi en forårsfest, det er nu blevet til en sommerfest, som skolens forældre-råd står som initiativtager til. En morsom tradition, som også kunne nævnes, er vores dragefesti-val, som Viggo Bentzon i sin tid fik ideen til. Li-ge siden har skolenævnet stået for dette arrange-ment, som hvert år i september afholdes på Heather-hill. Det er også blevet en tradition, at vi har et skoleblad.

Det første skole-meddelelsesblad, jeg har oplys-ninger om, udkom i september 1970 og hed: "Nyt" - Vejby skole. I 1972 laver nogle aktive elever fra 7. klasse et elevblad, de kalder "Regnormen". Sam-tidig ændres navnet på skolebladet fra "Nyt" til "Blindtarmen". Første nr. af "Blindtarmen" udkom-mer februar-marts 1972. I "Blindtarmen" juni 1973 udskrives en konkurrence om et nyt navn til skole-bladet. Man vælger navnet "Pulsen". I første num-mer af bladet, der udkommer i september 1973, kan man læse:

"Så gik skolestarten! Fingeren på "Pulsen" - hånden på hjertet: Starten gik godt! Velkommen til alle nye elever og forældre. Her er første nummer af "Pulsen", skolebladet (igen med nyt navn), som nu går ind i sit fjerde år med vajende faner og fuld musik og masser af god vilje til at skabe kontakt mellem hjem og skole - Vejby skole!".

"Pulsen" samt den gode vilje til at skabe kontakt mellem hjem og skole har eksisteret lige siden. De første mange år var det forældre og lærere, der lavede skolebladet. Blandt de mest aktive bør nævnes Bitte Vink, Viggo og Karen Bentzon samt Willy Jensen. Siden 1981 har skolens forskellige klasser på skift lavet de fleste numre af "Pulsen".

Som det allerede fremgår af det, jeg har skrevet, har vi nogle meget aktive og interesserede forældre på Vejby skole. Det har bl.a. givet sig udtryk i, at man har dannet et forældreråd, der består af 2 forældrerepræsentanter fra hver klasse. Dette råd prøver i samarbejde med skolenævnet og skolen at skabe det bedst mulige skole-hjemsamarbejde til gavn for først og fremmest eleverne.

Når vi beder om forældrenes hjælp eller støtte til forskellige arrangementer, er man altid klar til at give en håndsrækning. Det mærkede vi f.eks. ved vores meget utraditionelle og omtalte lejrskoletur til Nakskov i august 1985, hvor vi i 3 dage byttede skole med Madeskovskolen. Det var, så vidt jeg ved, første gang, to skoler lavede en sådan byttehandel. Vi har talt om at inddrage andre skoler forskellige steder i landet i en sådan bytteordning. På nuværende tidspunkt har vi dog ikke nogen konkrete planer. Det var en meget vellykket tur, men der var også foregået en meget grundig planlægning i forvejen. At et sådant arrangement overhovedet kan lade sig gennemføre, siger en hel del om de lærere, der er ansat på Vejby skole.

Det er vigtigt, at man har gode fysiske rammer på en skole, men det allervigtigste er, at man har nogle gode og dygtige lærere, som formår at skabe en skole, børnene kan lide at gå i. Det har vi på Vejby skole, og det glæder jeg mig over hver dag.

Erik Malling Sørensen.

Lange rækker af børn
år efter år
har slidt dine borde,
taget deres tårn
har fyldt dine stuer
med remser og kongerækker
med rim og demokrati
vor skole blev fri
folkets skole - skolenavn
børnenes røst
skolens trøst.
Gennem en række af år
er du vokset dig stor.
Fra Frederik den Fjerde
med kongeligt ord
en rytterskole opstår
igennem seklers slægter
du lærdoms vægter
har stået som lys over landet
nær skov og mark og tæt på vandet.
Stolt er du vokset - stadig større.
Til lykke med dagen vi her fremføre.

W.